

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

elnök

PC/5912-8/2021. számú határozattervezet

Ügyiratszám: PC/5912-8/2021.

Tárgy: Kötelezettségek előírása jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a 2/2014. piacra vonatkozóan

Ügyintéző: Czesznak Zita

Határozat

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: **Hatóság** vagy **NMHH**) Elnöke (a továbbiakban: **Elnök**) a PC/24729-36/2020. számú határozatban meghatározott 1., 2., 3., 4., 5., 6. számú érintett piacokon (továbbiakban: **1., 2., 3., 4., 5., 6. számú érintett piac**) jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók (továbbiakban külön: **Kötelezett Szolgáltató** vagy **Kötelezett**, illetve együttesen: **Kötelezett Szolgáltatók**) számára jogszabályban meghatározott kötelezettségek előírására hivatalból indított eljárás során a jelen határozatban (a továbbiakban **jelen határozat** vagy **Határozat**) az alábbi kötelezettségeket határozta meg:

I.

A) Az Elnök az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítja,

a 4., 5. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírja:

Az Eht. 102. § szerinti kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató:

- köteles a „beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” nagykereskedelmi szolgáltatás (a továbbiakban: **hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás**) tekintetében alkalmazott hívásvégződtetési díjat internetes honlapján nyilvánosságra hozni a jelen határozat közlésétől számított 15 napon belül, illetve ezen időpontot követően valamennyi változás esetén a változást megelőzően 30 nappal oly módon, hogy az a nyitó honlapjáról legfeljebb két lépésben elérhető legyen;

- köteles a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételeit internetes honlapján nyilvánosságra hozni a jelen határozat közzétételétől számított 15 napon belül, illetve ezen időpontot követően valamennyi változás esetén a változást megelőzően 30 nappal oly módon, hogy azok a nyitó honlapjáról legfeljebb két lépésben elérhetők legyenek. A szolgáltatás nyújtására és igénybevételére vonatkozó feltételeknek legalább a következőket tartalmaznia kell:
  - a) az összekapcsolás általános feltételeit, beleértve az előrendelést;
  - b) az ajánlattételre, a hálózati szerződés megkötésére, módosítására és megszűnésére vonatkozó szabályok;
  - c) az összekapcsolás földrajzilag meghatározott pontjait, beleértve azok módosításait a jelen határozat rendelkező részének I.D) pontjában meghatározott feltételekkel;
  - d) az összekapcsolás lehetséges műszaki megoldásait;
  - e) a megajánlott összekapcsolási forgalmi szolgáltatásokat;
  - f) a szolgáltatásminőséget, beleértve az üzemeltetés és karbantartás feltételeit;
  - g) az összekapcsolási interfészek megjelölését;
  - h) a kiegészítő¹, támogató és emelt szintű szolgáltatásokat, valamint
  - i) a felek közötti együttműködés szabályait az együttműködési kötelezettség körében.

Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatását nem közvetlenül, saját hálózata interfészén keresztül, hanem kizárólag valamely harmadik szolgáltató összekapcsolási pontján keresztül valósítja meg, a Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos kötelezettségének oly módon is eleget tehet, hogy honlapján megnevezi e harmadik szolgáltatót, és a vonatkozó feltételek tekintetében megfelelően hivatkozza a harmadik szolgáltató saját honlapján közzétett feltételeit. A szolgáltatásnyújtás és igénybevétel feltételeivel kapcsolatos nyilvánosságra hozatali kötelezettség ilyen módon történő teljesítésének minden esetben biztosítania kell, hogy a fenti a)-i) pontokban foglalt – a Kötelezett Szolgáltatóra vonatkozóan meghatározott – feltételekről valamennyi Jogosult Szolgáltató tájékozódni tudjon;

- köteles továbbá a fenti adatokat tartalmazó internetes azonosító címet (URL) a jelen kötelezettség hatálybalépését követő 30 napon belül a Hatóság felé elektronikus levélben bejelenteni, az atlathatosag@nmhh.hu címen, a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, a Kötelezett Szolgáltató erre vonatkozó bejelentését 3 napon belül köteles megtenni.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség az 1., 2., 3., 4., 5., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közzétételét követő naptól terheli, ezzel egyidejűleg az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatókat terhelő, a BI/30556-56/2014. számú határozattal előírt „átláthatóság” kötelezettség hatályát veszti.

---

¹ Azon szolgáltatás, amely az adott összekapcsolás megvalósításához, illetve az adott összekapcsolási ponton a végződtetési forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez nélkülözhetetlen.

B) Az Elnök az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozatában kirótt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítja,

a 4., 5. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírja:

A Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének I.D) pontjában meghatározott szolgáltatások nyújtásakor

- a) a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában, lényegét tekintve azonos körülmények között, lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmazzon;
- b) legalább ugyanolyan feltételekkel, legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtson mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaikra, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz;

Az a) pontban előírt egyenlő elbánásnak ki kell terjednie a kiegészítő szolgáltatások ellenértékének meghatározása során figyelembe vett szempontokra, az alkalmazott eljárásra, illetve számítási módszerre.

A jelen pontban kiszabott egyenlő elbánás kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót a Határozat közlését követő naptól terheli, ezzel egyidejűleg az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatókat terhelő, a BI/30556-56/2014. számú határozattal előírt „egyenlő elbánás” kötelezettség hatályát veszti.

C) Az Elnök az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozatában kirótt „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség alkalmazását megszünteti azzal, hogy a kötelezettséget az (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az Unió egészében egységes maximális mobil hívásvégződtetési díj és az Unió egészében egységes maximális vezetékes hívásvégződtetési díj meghatározásával történő kiegészítéséről szóló a Bizottság Felhatalmazáson alapuló Rendelete (a továbbiakban: Felhatalmazáson alapuló Rendelet) által meghatározott díj kötelező alkalmazásának kezdő napjáig hatályban tartja.

D) Az Elnök az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozatában kirótt, az Eht. 106. §-a szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget az alábbiak szerint

módosítja,

---

² COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) C(2020)/8703 of 18.12.2020 supplementing Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council by setting a single maximum Union-wide mobile voice termination rate and a single maximum Union-wide fixed voice termination rate

a 4., 5. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók vonatkozásában pedig az alábbiak szerint

előírja:

A Kötelezett Szolgáltató köteles a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtására, valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén.

A Kötelezett Szolgáltató jelen határozatban foglaltak alapján az összekapcsolás megvalósításáért és/vagy a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtásáért fennálló felelősségét nem befolyásolja, hogy az összekapcsolást, a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatást a saját eszközeivel, vagy más vállalkozástól bérelt, vagy bármilyen más formában igénybe vett eszközökkel, vagy szolgáltatásokkal valósítja meg, illetve nyújtja.

Amennyiben az összekapcsolás megvalósításában, a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtásában az ilyen eszközöket biztosító vagy szolgáltatást nyújtó más vállalkozás (így különösen a hálózati szolgáltatást nyújtó szolgáltató, e pont alkalmazásában a továbbiakban: **közreműködő vállalkozás**) is részt vesz, a Kötelezett Szolgáltató köteles az e vállalkozással kötött megállapodásában (hálózati szerződésben) a Kötelezett Szolgáltató és Jogosult Szolgáltató közötti, valamint a Kötelezett Szolgáltató és a közreműködő vállalkozás közötti összekapcsolás megvalósításának, a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtásának felelősségi viszonyait is érintő feltételeket illetően egyértelműen megállapodni. A Kötelezett Szolgáltató köteles a megállapodásában (hálózati szerződésben) e körben biztosítani azt, hogy a Kötelezett Szolgáltatót az összekapcsolással kapcsolatosan e határozat, valamint az egyéb elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok alapján terhelő kötelezettségek megfelelően érvényesüljenek.

A fenti követelmények teljesítése esetén a Kötelezett Szolgáltató nem köteles közvetlenül hálózati (összekapcsolási) szerződést kötni a Jogosult Szolgáltatóval, amennyiben a közreműködő vállalkozás és a Jogosult Szolgáltató között hálózati (összekapcsolási) szerződés van hatályban, vagy a közreműködő vállalkozás és a Jogosult Szolgáltató hálózati (összekapcsolási) szerződést köt, és e szerződésben foglalt feltételek biztosítják a Kötelezett Szolgáltatót az összekapcsolással kapcsolatosan e határozat, valamint az egyéb elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok alapján terhelő kötelezettségek érvényesülését.

D.1. Összekapcsolásra vonatkozó kötelezettség

A Kötelezett Szolgáltató jelen határozat közlését követően, erre irányuló, gazdaságilag és műszakilag indokolt ajánlat esetén, köteles hálózatát más elektronikus hírközlési szolgáltatók hálózatával összekapcsolni.

Jelen határozat közlését követően a Kötelezett Szolgáltató nem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáféréseket.

D.2. Hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtása

A Kötelezett Szolgáltató köteles a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás nyújtására, ahol a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás az Eht. 188. § 63. pontjával összhangban hálózati szolgáltatás és a hívás továbbítását jelenti az összekapcsolási pontról a hívott előfizető hozzáférési pontjára, amely előfizetői hozzáférési pont mobil rádiótelefon hálózatban található. Az így meghatározott hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatáson kívül más – pl. technológiai megvalósítás szerint

megkülönböztetett – hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatást a mobil rádiótelefon hálózatban végződtetett hívások esetében a Kötelezett Szolgáltató nem alakíthat ki.

D.3. Kiegészítő szolgáltatások nyújtásának kötelezettsége

A jelen határozat rendelkező rész I.D.1-2. pontjaiban meghatározott kötelezettségekhez kapcsolódóan a Kötelezett Szolgáltató köteles mindazokat a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek szükségesek a hálózatok jelen határozat rendelkező rész I.D.1. pontban előírt összekapcsolásához, illetve a jelen határozat rendelkező rész I.D.2. pontban előírt forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató is képes valamely kiegészítő szolgáltatás nyújtására, a Kötelezett Szolgáltató nem kötelezheti a Jogosult Szolgáltatót annak igénybevételére és a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységet saját maga is elvégezhesse, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

A Kötelezett Szolgáltató csak olyan kiegészítő szolgáltatások igénybevételét írhatja elő a Jogosult Szolgáltató számára, amelyek az adott összekapcsolás megvalósításához, illetve az adott összekapcsolási ponton a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez nélkülözhetetlenek. Amennyiben az adott kiegészítő szolgáltatás a Kötelezett Szolgáltató álláspontja szerint egy adott összekapcsolás megvalósításához nélkülözhetetlen, a Jogosult Szolgáltató ugyanakkor vitatja annak jogosságát, a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató kérésére köteles a Jogosult Szolgáltató számára az adott kiegészítő szolgáltatás pontos tartalmának leírását, valamint a Kötelezett Szolgáltatónak az adott kiegészítő szolgáltatás nélkülözhetetlenségét bizonyító részletes műszaki indokolását a Jogosult Szolgáltató rendelkezésére bocsátani. A Jogosult Szolgáltató számára átadott műszaki indokolásnak legalább a következőket tartalmaznia kell:

- a kiegészítő szolgáltatás leírása: a műszaki jellemzők, a szolgáltatás keretében végzett tevékenységek részletes ismertetése, külön jelezve a szolgáltatás egészének, vagy egyes elemeinek Jogosult Szolgáltató általi megvalósíthatóságát;
- a kiegészítő szolgáltatás nélkülözhetetlenségét alátámasztó részletes indokolást
- a kiegészítő szolgáltatás díjának megállapítása során figyelembe vett szempontokat, a díj megállapítása során alkalmazott számítási módszert.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató az indokolás alapján vitatja az adott kiegészítő szolgáltatás szükségességét, akkor a Hatóságnál jogvita eljárást kezdeményezhet.

Kétirányú összekapcsolásra vonatkozó speciális szabályok

Kétirányú forgalmat lebonyolító összekapcsolási ponton történő összekapcsolás – függetlenül attól, hogy a kétirányú forgalom hány összekapcsolási ponton valósul meg – esetén a Kötelezett Szolgáltató nem írhatja elő a Jogosult Szolgáltató számára olyan tevékenységekhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások igénybevételét, amelyek mind a Kötelezett Szolgáltató, mind a Jogosult Szolgáltató oldalán felmerülnek. Amennyiben az adott kiegészítő szolgáltatás a Kötelezett Szolgáltató álláspontja szerint olyan tevékenységhez kapcsolódik, amely kizárólag a Kötelezett Szolgáltató oldalán merül fel, a Jogosult Szolgáltató ugyanakkor vitatja ezt, a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató kérésére köteles a Jogosult Szolgáltató számára az adott tevékenység, és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatás pontos tartalmának leírását a Jogosult Szolgáltató rendelkezésére bocsátani. A Jogosult Szolgáltató számára átadott leírásnak tartalmaznia kell az összekapcsolás megvalósítása során felmerülő tevékenység részletes ismertetését, külön indoklással arra vonatkozóan, hogy a tevékenység, illetve egyes elemei kizárólag miért csak a Kötelezett Szolgáltató esetében merülhetnek fel. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató az indokolás alapján vitatja, hogy az összekapcsoláshoz

kapcsolódó tevékenység kizárólag a Kötelezett Szolgáltató esetében merül fel, akkor a Hatóságnál jogvitás eljárást kezdeményezhet.

Kétirányú forgalmat lebonyolító összekapcsolási ponton történő összekapcsolás esetén, amennyiben valamely kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenység csak a Kötelezett Szolgáltató oldalán merül fel, a Kötelezett Szolgáltató a kiegészítő szolgáltatás igénybevételi feltételeit

- a méltányosság, és
- a rendelkező rész I. B. pont szerinti külső-belső egyenlő elbánás, és
- a felek kapcsolódó terheinek és közös érdekeltiségének a figyelembe vételével köteles kialakítani.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató vitatja, hogy az igénybevételi feltételek megfelelnek ezen szempontoknak, akkor a Hatóságnál jogvitás eljárást kezdeményezhet.

D.4. Összekapcsolási pontok megváltoztatásával kapcsolatos szabályozás

A jelen határozat rendelkező rész I.D.1. pontjában foglalt kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató valamely Jogosult Szolgáltató részére elérhetővé tett összekapcsolási pontját indokolt esetben is csak akkor szüntetheti meg, helyezheti át, vagy módosíthatja a technológiai változások hatására (pl. új generációs hálózatokra való áttérés miatt), ha ez irányú szándékát a Jogosult Szolgáltatóknak és a Hatóságnak legalább 2 évvel korábban bejelenti, és ezzel egyidejűleg, az „átláthatóság” kötelezettség keretében szabályozott módon az internetes honlapján közzéteszi. Élő összekapcsolással nem rendelkező (kijelölt, de nem használt) összeköttetési pont esetében az előzetes bejelentési és közzétételi kötelezettség 6 hónap.

A Kötelezett és a Jogosult Szolgáltató írásban megegyezhet 2 évnél rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben. A kölcsönösen elfogadható kitétel minden egyes, az összekapcsolási pont megváltoztatása által érintett szolgáltatóra vonatkozik. A Kötelezett Szolgáltató abban az esetben is eltérhet a 2 éves időtávtól, ha saját költségén biztosítja az eredeti és az új összekapcsolási pont között a forgalom átvitelét, és/vagy a technológiai változásnak megfelelő illesztését. A Kötelezett Szolgáltató mindkét esetben köteles a változást a Hatóság részére bejelenteni és az „átláthatóság” kötelezettség keretében szabályozott módon, internetes honlapján közzétenni.

D.5. A hálózati szerződés megkötése, módosítása, tartalmának egyéb feltételei és megszűnése

D.5.1. Alkalmazandó jog

A Kötelezett Szolgáltatót a jelen határozatban előírt hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozóan – a szerződés megkötésére irányuló, a jelen határozat szerinti kezdeményezés (ajánlat) esetén – szerződéskötési kötelezettség terheli. A hálózati szerződésben nem szabályozott kérdésekben az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok rendelkezései megfelelően irányadók.

D.5.2. A hálózati szerződés megkötése és módosítása

A Jogosult Szolgáltató ajánlata

A Kötelezett Szolgáltató köteles érdemben nyilatkozni a Jogosult Szolgáltató hálózati szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatára, ha az – az ajánlat benyújtásakor vagy az esetleges hiánypótlásokat követően – legalább az alábbi információkat tartalmazza:

- a) a Jogosult Szolgáltató azonosítására szolgáló adatai (név, székhely, cégjegyzékszám stb.),
- b) a Jogosult Szolgáltató szerződéskötésre irányuló kifejezett nyilatkozata,

- c) a hálózati szolgáltatás(ok) megnevezése, amely(ek)et a Jogosult Szolgáltató igénybe kíván venni,
- d) a szerződésnek a Jogosult Szolgáltató által igényelt időtartama,
- e) a Jogosult Szolgáltató által igényelt összekapcsolási pontok száma és megjelölése,
- f) a Jogosult Szolgáltató által igényelt interfészek,
- g) a Jogosult Szolgáltatónak a közös eszközhasználattal, különösen a helymegosztással kapcsolatos igényei, illetve erre vonatkozó ajánlata,
- h) a Jogosult Szolgáltató által tervezett forgalom mértéke, iránya és irányok közötti megoszlása, az igényelt forgalomirányítási rend,

A Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötés nem elektronikus formában történő kezdeményezését (ajánlat tételét) nem zárhatja ki.

A hálózati szerződés megkötése

a) A Kötelezett Szolgáltató az ajánlat kézhezvételétől számított 5 napon belül köteles értesíteni a Jogosult Szolgáltatót az ajánlat megérkezéséről. Amennyiben az ajánlat nem vagy nem megfelelően tartalmazza a jelen határozat rendelkező rész I.D.5.2. A hálózati szerződés megkötése és módosítása cím Jogosult Ajánlata alcím szerinti adatokat és ezért a hálózati szerződés megkötése a Kötelezett Szolgáltató megítélése szerint nem lehetséges, legkésőbb az ajánlat megérkezéséről való értesítéssel egy időben a Kötelezett Szolgáltató megfelelő, ésszerű határidő tűzésével – amely nem lehet kevesebb mint 5 nap – felhívhatja a Jogosult Szolgáltatót az ajánlat elbírálásához és a szerződés megkötéséhez szükséges további adatok, iratok, nyilatkozatok benyújtására (továbbiakban: **alaki hiánypótlás**). A Kötelezett Szolgáltató a fenti 5 napos határidőn belül elküldött hiánypótlásban nem jelzett további adatok, iratok, nyilatkozatok benyújtására a Jogosult Szolgáltatót csak akkor hívhatja fel a szerződéskötési eljárás során, ha az újabb alaki hiánypótlás szükségessége az előző alaki hiánypótlás Jogosult Szolgáltató általi teljesítésének hiányosságai miatt merült fel.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató az alaki hiánypótlásnak a határidőn belül nem tesz eleget, a Kötelezett Szolgáltató az ajánlatot a felhívásban megjelölt határidő eredménytelen elteltét követő 10. napot követően indokolás nélkül – az alaki hiánypótlás nem teljesítésére történő utalással – írásban elutasíthatja. Az elutasítás nem akadályozza annak, hogy a Jogosult szolgáltató újabb ajánlatot tegyen a Kötelezett Szolgáltató felé.

b) Ha a Kötelezett Szolgáltató megítélése szerint az ajánlat elfogadása műszaki okok miatt nem megalapozott, az ajánlat kézhezvételétől számított 20 napon belül köteles erről értesíteni a Jogosult Szolgáltatót írásban, indokolással, – amennyiben sor került rá, az elvégzett megvalósíthatósági vizsgálatok eredményével ellátva –, megjelölve a véleménye szerint műszakilag indokolt ajánlat feltételeit.

Amennyiben a műszaki megalapozottság tekintetében az ajánlat nem elbírálható, akkor a Kötelezett Szolgáltató a fenti 20 napos határidőn belül a műszaki megalapozottság tekintetében megfelelő, ésszerű határidő tűzésével – amely nem lehet kevesebb mint 5 nap – pótlólagos adatközlést (a továbbiakban: **pótlólagos adatközlés**) igényelhet a Jogosult Szolgáltatótól. Az ajánlat objektív műszaki megalapozatlanságáról szóló értesítésre nyitva álló határidőbe, az alaki hiánypótlásra, illetve a pótlólagos adatközlésre irányuló felhívás Kötelezett Szolgáltató általi kiküldésétől az alaki hiánypótlásra irányuló felhívásra adott válasz, illetve a pótlólagos adatközlés Kötelezett Szolgáltató általi kézhezvételéig tartó időszak nem számít be.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató a pótlólagos adatközlésnek a határidőn belül nem tesz eleget, a Kötelezett Szolgáltató az ajánlatot a pótlólagos adatközlésben megjelölt határidő eredménytelen

elteltét követő 10. napot követően erre tekintettel – a pótlólagos adatszolgáltatás nem teljesítésére történő utalással – írásban elutasíthatja. Az elutasítás nem akadályozza annak, hogy a Jogosult Szolgáltató újabb ajánlatot tegyen a Kötelezett Szolgáltató felé.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az ajánlat kézhezvételétől számított 20 napon belül nem értesíti írásban, indokolással, a szükség szerint elvégzett megvalósíthatósági vizsgálatok eredményével ellátva, és a véleménye szerint műszakilag indokolt ajánlat feltételeinek megjelölésével a Jogosult Szolgáltatót, akkor e határidő elteltét követően az ajánlatot objektív műszaki okból nem utasíthatja el.

Műszaki okok miatti elutasítás esetén – amennyiben a Jogosult Szolgáltató az elutasítást nem vitatja és megvalósíthatósági vizsgálatokra sor került – az elutasítás alapjául szolgáló megvalósíthatósági vizsgálatok költségét a felek 50-50%-os arányban viselik. Az elutasítás kézhezvételétől számított 10 napon belül a Jogosult Szolgáltató, vagy az általa megbízott független szakértő a műszaki megvalósíthatóság tekintetében műszaki vizsgálatot végezhet, amely vizsgálathoz a Kötelezett Szolgáltató köteles megadni minden szükséges segítséget. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató vizsgálata azt állapítja meg, hogy a szerződéskötés objektív műszaki okok miatt nem lehetséges, akkor a Jogosult Szolgáltató viseli mind a Kötelezett Szolgáltató, mind az általa elvégzett vizsgálatok költségét. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató vizsgálata alapján a szerződéskötés műszakilag lehetséges, a Kötelezett Szolgáltató viseli mind az általa, mind a Jogosult Szolgáltató által végzett vizsgálat költségét. A Kötelezett Szolgáltatót ebben az esetben az érintett hálózati szolgáltatás tekintetében szerződéskötési kötelezettség terheli és a Jogosult Szolgáltató által megküldött vizsgálati dokumentáció kézhezvételétől számított 5 napon belül köteles a szerződés tervezetét a Jogosult Szolgáltató részére megküldeni. A szerződést a Jogosult Szolgáltató szerződés-tervezetre adott válaszában Kötelezett Szolgáltató általi kézhezvételétől számított 5 napon belül kell megkötni. Ebben az esetben – ha a Kötelezett Szolgáltató megítélése szerint a szerződés megkötése elektronikus hírközlést érintő jogát vagy jogos érdekét sérti – kérheti a Hatóságtól jogvitás eljárás lefolytatását. A szerződéskötési kötelezettség fennállásának megállapítása esetén a műszaki vizsgálatok költségét a Kötelezett Szolgáltató, ha a kötelezettség fennállásának megállapítására nem kerül sor, a vizsgálatok költségét a Jogosult Szolgáltató viseli.

c) A hálózati szerződést az ajánlat kézhezvételétől – vagy, amennyiben a fenti a) pont szerint hiánypótlásra hívta fel a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatót, akkor a hiánypótlás, illetve a hiánytalan ajánlat Kötelezett Szolgáltató általi kézhezvételétől – számított 40 napon belül kell megkötni. E határidőbe nem számít bele a fenti b) pontban foglaltak szerinti pótlólagos adatközlésre vonatkozó igény Kötelezett Szolgáltató általi elküldésétől a Jogosult Szolgáltató által teljesített pótlólagos adatközlés Kötelezett Szolgáltató általi kézhezvételéig tartó időszak.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az ajánlatot elfogadja, és a helymegosztás kialakításához építési engedély szükséges, a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötési határidő leteltét követő 15 napon belül köteles benyújtani az építési engedély iránti kérelmet. Az építési engedély megszerzésének tartama a teljesítés határidejébe nem számít be.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötésre nyitva álló határidőn belül az ajánlatra érdemben nem nyilatkozik, azt elfogadottnak kell tekinteni, kivéve az Eht. 90. § (4) bekezdésében foglalt eseteket.

A hálózati szerződés módosítása

A) Hálózati szerződés módosítása a Jogosult Szolgáltató vagy a Kötelezett Szolgáltató kezdeményezésére

A hálózati szerződés módosítását mind a Jogosult Szolgáltató mind a Kötelezett Szolgáltató kezdeményezheti. A hálózati szerződés módosítását kezdeményező fél ajánlatának legalább az alábbi tartalmú információkat tartalmaznia kell:

- a) Azonosításra szolgáló adatok (név, székhely, cégjegyzékszám stb.);
- b) A szerződés módosítására irányuló kifejezett nyilatkozat;
- c) A módosítással érintett szerződés megnevezése (szerződésszám vagy egyéb azonosító);
- d) A szerződésmódosítással érintett részeinek megjelölése;
- e) A tervezett módosítás tartalma;

A felek az ajánlat kézhezvételétől számított 10 napon belül kötelesek megállapodni a szerződésmódosítási tárgyalások megkezdéséről, azok menetéről.

A hálózati szerződés módosítása az alábbiak szerint jöhet létre:

- a) A szerződésmódosítás létrejön a szerződés módosítását kezdeményező félnek az arra vonatkozó ajánlata másik fél általi kézhezvételétől számított 30 napon belül a feleknek a szerződésmódosítás tárgyában létrejött közös megegyezésével, mely időtartamba a szerződés módosításához szükséges esetleges műszaki vizsgálatok időtartama nem számít bele.
- b) Amennyiben a megkeresett fél a szerződés módosítására vonatkozó ajánlatára az ajánlat második alkalommal történő megküldését követően sem nyilatkozik érdemben, azt elfogadottnak kell tekinteni, és a szerződés módosítása létrejön a válaszadási határidő utolsó napjával. A szerződésmódosítást kezdeményező félnek a megküldött ajánlatokhoz kapcsolódóan legalább a megkeresett fél általi kézhezvételtől számított 10 napos határidőt kell biztosítani a megkeresett fél számára az ajánlattal kapcsolatos nyilatkozattételre. A szerződésmódosítást kezdeményező fél az ajánlat ismételt megküldését követően eredménytelenül eltelt válaszadási határidő lejártát követő 5 napon belül köteles a szerződésmódosítás létrejöttéről, időpontjáról és tartalmáról a másik felet tájékoztatni.
- c) Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató részére ajánlatot küld a hálózati szerződés módosítására, a Jogosult Szolgáltató pedig a válaszadásra nyitvaálló határidőn belül a Kötelezett Szolgáltató részére az eredeti ajánlatában foglaltaktól eltérő tartalmú ajánlatot küld vissza, és erre az ellenajánlatra a Kötelezett Szolgáltató a kézhezvételétől számított 10 napon belül érdemben nem nyilatkozik, azt elfogadottnak kell tekinteni, és a szerződés módosítása az ellenajánlat tartalma szerint jön létre a Kötelezett Szolgáltató számára nyitvaálló válaszadási határidő utolsó napjával. A Jogosult Szolgáltató a válaszadási határidő leteltét követően 5 napon belül köteles a szerződésmódosítás létrejöttéről, időpontjáról és tartalmáról a Kötelezett Szolgáltatót tájékoztatni.
- d) Amennyiben a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató részére ajánlatot küld a hálózati szerződés módosítására, a Kötelezett Szolgáltató pedig a válaszadásra nyitvaálló határidőn belül a Jogosult Szolgáltató részére az eredeti ajánlatában foglaltaktól eltérő tartalmú ajánlatot küld vissza, és erre az ellenajánlatra a Jogosult Szolgáltató az ellenajánlat második alkalommal történő megküldését követően sem nyilatkozik érdemben azt elfogadottnak kell tekinteni, és a szerződés módosítása az ellenajánlat tartalma szerint jön létre a Jogosult Szolgáltató számára nyitvaálló válaszadási határidő utolsó napjával. A Kötelezett Szolgáltatónak a megküldött ellenajánlathoz kapcsolódóan legalább a Jogosult Szolgáltató általi kézhezvételtől számított 10 napos határidőt kell biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára az ellenajánlattal kapcsolatos nyilatkozattételre. A Kötelezett Szolgáltató az ellenajánlat ismételt megküldését követően eredménytelenül eltelt válaszadási határidő lejártát

követő 5 napon belül köteles a szerződésmódosítás létrejöttéről, időpontjáról és tartalmáról a másik felet tájékoztatni.

Amennyiben a felek az ajánlatnak a megkeresett fél általi kézhezvételét követő 30 napon belül nem tudnak megállapodni a hálózati szerződés módosításáról, az elektronikus hírközlést érintő jogában vagy jogos érdekében sértett fél az Eht. 57. § alapján kérheti jogvitás eljárás lefolytatását a Hatóságtól.

B) A hálózati szerződés kötelező módosításának esetei

A felek kötelesek:

- a) az Elnök hálózati szerződés feltételeit meghatározó döntésének módosulása esetén az Elnök döntésének közlésétől,
- b) a hálózati szerződésre vonatkozó, az Eht. 188. § 19. pontja szerinti elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak minősülő jogszabálynak a hálózati szerződés feltételeit érintő módon történő módosítása esetén e jogszabály hatályba lépésétől

számított 60 napon belül a hálózati szerződést az a-b) pontban foglalt döntés vagy jogszabály tartalmának megfelelően módosítani, kivéve, ha az Elnök döntése vagy a jogszabály eltérően rendelkezik. A hálózati szerződés módosításának fenti eseteit és a módosításra vonatkozó eljárást a Kötelezett Szolgáltató a honlapon nyilvánosságra hozott szolgáltatásnyújtási feltételeiben köteles feltüntetni.

Jelen B) A hálózati szerződés kötelező módosításának esetei címben foglalt hálózati szerződés módosítás esetében az A) Hálózati szerződés módosítása a Jogosult vagy a Kötelezett Szolgáltató kezdeményezésére címben foglalt rendelkezések megfelelően irányadóak és alkalmazandóak azzal a kivétellel, hogy amennyiben a felek a hálózati szerződés kötelező módosítása esetén a fenti a-b) pontokban megállapított kezdő időponttól számított 60 napon belül nem tudnak megállapodni a hálózati szerződés módosításáról, az Eht. 57. § alapján bármely fél kérheti jogvitás eljárás lefolytatását a Hatóságtól.

A hálózati szerződés teljesítése

A Kötelezett Szolgáltató – a felek közötti eltérő megállapodás hiányában – az összekapcsolást és a hálózati szolgáltatások nyújtását a lehetséges legkorábbi időpontban, de legkésőbb a szerződéskötést követő 30 napon belül köteles megvalósítani, illetve megkezdeni.

Amennyiben az összekapcsoláshoz és a hálózati szolgáltatások igénybevételéhez további műszaki vizsgálatok elvégzésére van szükség, akkor a teljesítésre vonatkozóan meghatározott időtartamba a vizsgálatok elvégzésének időtartama nem számít bele. A Kötelezett Szolgáltató köteles a vizsgálatok elvégzésére vonatkozó határidőt megadni, illetve köteles rögzíteni, hogy az egyes vizsgálatok elvégzésére milyen esetekben van szükség.

Amennyiben az összekapcsoláshoz és a hálózati szolgáltatások igénybevételéhez helymegosztás kialakítására, illetve egyéb, jelentős átalakításra van szükség, akkor a helymegosztás kialakításához, illetve az átalakításhoz szükséges időtartam – amely nem lehet több mint 30 nap – nem számít bele a teljesítésre vonatkozóan meghatározott időtartamba. Amennyiben a helymegosztás kialakításához, illetve az átalakításhoz építési engedélyre van szükség, az építési engedély iránti kérelmet a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötést követő 15 napon belül köteles benyújtani. A helymegosztás kialakítására, illetve a teljesítésre vonatkozóan meghatározott időtartamba nem számít bele a helymegosztás kialakításához, illetve az átalakításhoz szükséges építési engedély iránti kérelem

benyújtására meghatározott 15 napos időtartam, illetve az építési engedély iránti kérelem benyújtásától az építési engedély véglegessé válásáig számított időtartam.

A szerződés teljesítése során a felek kötelesek kölcsönösen együttműködni, így különösen a következő területeken:

- a) zavarelhárítás,
- b) hibaelhárítás,
- c) karbantartás,
- d) fejlesztés, így különösen az összekapcsolási pont áthelyezése,
- e) adatközlés és adatvédelem,
- f) az előfizető számának átadása,
- g) számhordozás,
- h) hívásátírányítás, hívásátadás, valamint az előfizetői díjszámlázás,
- i) egymás közötti forgalom- és költségelszámolás.

A Kötelezett Szolgáltató a hibaelhárításra vonatkozó határidőt oly módon köteles meghatározni, amely lehetővé teszi a Jogosult Szolgáltató számára az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 2/2015. (III. 30.) NMHH rendelet (a továbbiakban: **Eszr.**) 22. §-ában (vagy a jelen határozat időbeli hatálya alatt az Eszr. helyébe lépő 22/2020 (XII. 21.) NMHH rendelet 22. §-ában, vagy esetlegesen e rendelet 22. §-a helyébe lépő új §-ában, illetve a jelen határozat időbeli hatálya alatt esetleges új jogszabály tartalmilag megfelelő §-ában) meghatározott, előfizetői szolgáltatáshoz kapcsolódó minőségi követelmények teljesítését.

A Kötelezett Szolgáltató nem korlátozhatja a Jogosult Szolgáltató szabályszerű szolgáltatásnyújtását, kivéve, ha a Jogosult Szolgáltató hálózatában keletkezett hiba veszélyezteti a Kötelezett Szolgáltató elektronikus hírközlési eszközének biztonságát, szolgáltatásnyújtását.

D.5.3. A hálózati szerződés megszűnése

A hálózati szerződés megszűnik:

- a) Ha a Jogosult Szolgáltató a hálózati szerződésben meghatározott, legalább 60 napos felmondási idővel a szerződést felmondja (rendes felmondás). A Jogosult Szolgáltató köteles a felmondást indokolással ellátott, írásbeli nyilatkozatba foglalni, és a Kötelezett Szolgáltatóval a felek közötti kapcsolattartásra irányadó szabályok szerint közölni.
- b) Ha bármely fél – kizárólag a lent felsorolt esetekben megengedett – rendkívüli felmondással él, amely esetben köteles a felmondást indokolással ellátott, írásbeli nyilatkozatba foglalni, és a másik féllel a felek közötti kapcsolattartásra irányadó szabályok szerint közölni. A felek kizárólag az alábbiak szerint jogosultak rendkívüli felmondásra:
  - azonnali hatállyal a díjfizetési kötelezettség megszegése esetén, ha az egyik fél előzőleg – legalább 30 napos határidő tűzésével, a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel – felszólította a szerződésszegő másik felet a szerződésszegés megszüntetésére, és a határidő eredménytelenül telt el;
  - azonnali hatállyal a hálózat egységének veszélyeztetése esetén, ha az egyik fél előzőleg – legalább 15 napos határidő tűzésével, a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel – felszólította a szerződésszegő másik felet a szerződésszegés megszüntetésére, és a határidő eredménytelenül telt el;
  - azonnali hatállyal a másik fél egyéb, a honlapon nyilvánosságra hozott szolgáltatásnyújtási feltételekben nevesített súlyos szerződésszegése esetén;

- azonnali hatállyal, ha a másik fél felszámolását elrendelő jogerős végzés közzétételre kerül, illetve a kényszertörlési eljárás megindításáról rendelkező végzést a cégbíróság közzéteszi;
- ha valamelyik fél a végelszámolását határozza el, a másik fél a végelszámolás megindításáról szóló döntés tudomására jutásától, a másik féllel egyeztetett időpontra, ennek hiányában a tudomásszerzéstől számított 60. napra élhet rendkívüli felmondással;
- ha a Jogosult Szolgáltató már nem minősül elektronikus hírközlési szolgáltatónak, a Kötelezett Szolgáltató az e körülményről történő tudomásszerzéstől számított 30. napra élhet rendkívüli felmondással.

A hálózat egységének veszélyeztetése miatti rendkívüli felmondás nem akadályozza a szerződés teljesítésének korlátozására vonatkozó szerződésben meghatározott jog gyakorlásának, így a szolgáltatás szüneteltetésének vagy a hálózat egységét veszélyeztető másik fél ideiglenes lekapcsolásának.

- c) A hálózati szerződés eltérő rendelkezése hiányában, ha a határozott idő eltelt;
- d) A felek közös megegyezésével;
- e) Ha az egyik fél jogutód nélkül megszűnik;
- f) Ha ugyanaz a fél lesz a Jogosult és a Kötelezett Szolgáltató;
- g) Ha a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező rész I. pontjában foglalt szolgáltatásnyújtási kötelezettsége a Hatóság döntése alapján már nem áll fenn és a Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatásnyújtási kötelezettsége megszűnésétől számított 60 napos felmondási idővel a hálózati szerződést felmondja.

A jelen D) pontban kiszabott hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség az 1., 2., 3., 4., 5., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatókat a határozat közzétételét követő naptól terheli, ezzel egyidejűleg az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatókat terhelő, a BI/30556-56/2014. számú határozattal előírt hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség hatályát veszti.

E) Az Elnök az 1., 2., 3. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. §-a szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettség alkalmazását a határozat közzétételét követő nappal megszünteti.

II.

Amennyiben jelen határozat véglegessé válását követően bármely Kötelezett Szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre a jelen határozatban kirótt kötelezettségek e jogutód(ka)t terheli(k).

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutód(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akarathatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruházza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy e harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terheli az(oka)t a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

Az Elnök határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. Az Elnök határozatával szemben közigazgatási per kezdeményezhető, a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresetlevelet a határozat közlésétől számított harminc napon belül kell az Elnökhöz benyújtani. A tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. A keresetlevelet az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi. CCXXII. törvény (a továbbiakban: **E-ügyintézési tv.**) 9. § (1) bekezdése szerinti felperes és jogi képviselő kizárólag elektronikus úton, a jogszabályban meghatározott módon terjesztheti elő.

A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására halasztó hatálya nincs. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, a vitássá tett jogviszony ideiglenes rendezése, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet.

Indokolás

Az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján, az Eht. 10. § (1) bekezdésének 5. pontjában foglalt hatáskörben eljárva, az Eht. 62-65. §-ában foglaltak szerint lefolytattam a PC/24729-36/2020. számú határozatban (a továbbiakban: **JPE kijelölésről szóló határozat**) meghatározott érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szereplőként azonosított szolgáltatók részére, a jogszabályban megállapított kötelezettségek előírása iránti eljárást (a továbbiakban: **kötelezettségek előírása iránti eljárás**).

A kötelezettségek előírása során az Eht. 62. § (2) bekezdésében foglaltakra is tekintettel az Eht. 24. § (2) bekezdésével figyelembe venni előírt, az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: **Kódex**) 38. cikk (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlások, így különösen a Kódex alapján előzetes szabályozás alá vonható érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról szóló (EU) 2020/2245 Ajánlás (a továbbiakban: **2020/2245/EU Ajánlás**), illetve a Felhatalmazáson alapuló Rendelet, valamint az Európai Unió Bizottsága által kiadott bizottsági iránymutatások, így különösen a 2020/C 165/03. számú iránymutatás (a továbbiakban: **Iránymutatások**) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, a versenyjog vonatkozó szabályai szerint, a korábbi piacelemzési eljárások során kialakult jogalkalmazói gyakorlat (így főként a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.418/2008/11 és 2.Kf.27.139/2010/6. számú, valamint a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.230/2007/7. és Kfv.IV.38.118/2010. számú ítéletei) és a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével jártam el.

Az Eht. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti JPE kijelölésről szóló határozatban meghatározott 1., 2., 3., 4., 5. és 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására a JPE kijelölésről szóló határozatban került sor. Tekintettel arra, hogy jelen eljárás tárgya kizárólag a JPE kijelölésről szóló határozatban jelentős piaci erővel rendelkező szereplőként azonosított szolgáltatók részére az Eht. 62. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 63. § (1) bekezdése alapján kötelezettségek fenntartása, módosítása, előírása vagy visszavonása, ezért az eljárás megindításáról a 2021. március 3. napján kelt, PC/5912-1/2021. számú, PC/5912-2/2021. számú, PC/5912-3/2021. számú, PC/5912-4/2021. számú, PC/5912-5/2021. számú, PC/5912-6/2021. számú végzésekkel, a JPE kijelölésről szóló határozatban jelentős piaci erővel rendelkező szereplőként azonosított szolgáltatókat, mint ügyfeleket értesítettem.

Jelen határozattal az Eht. „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei” című XII. fejezetében meghatározott és a BI/30556-56/2014. számú piaci határozatban kirótt kötelezettségek közül az Átláthatóság, az Egyenlő elbánás, valamint a Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget az 1., 2., 3. és 6. számú érintett piacokon azonosított Kötelezett Szolgáltatók vonatkozásában a rendelkező részben foglaltak szerint módosítottam, illetve a 4. és 5. számú érintett piacokon azonosított Kötelezett Szolgáltatók tekintetében előírtam, továbbá a Számviteli szétválasztás kötelezettséget az 1., 2. és 3. számú érintett piacokon azonosított Kötelezett Szolgáltatók vonatkozásában a rendelkező részben foglaltak szerint megszüntettem. A BI/30556-56/2014. számú piaci határozatban kirótt Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség alkalmazását az 1., 2., 3., és 6. számú érintett piacokon a rendelkező részben foglaltak szerint megszüntettem azzal, hogy a Felhatalmazáson alapuló Rendelet által meghatározott díj kötelező alkalmazásának kezdő napjáig tartó átmeneti ideig hatályban tartottam.

A fenti kötelezettségek pontos tartalmára és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének I. A)-E) pontjai, valamint indokolásának A. fejezete tartalmazza.

Az eljárás során eljárási költség nem merült fel, így annak megállapítását, illetve a költségek viseléséről történő rendelkezést mellőztem.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Hatóság e kötelezettségének megfelelően a tárgybani eljárás során megvalósult a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: **GVH**) történő együttműködés, egyeztetés, ennek során a GVH szakmai álláspontját megismertem. Az együttműködés keretében a Hatóság a PC/5912-X/2020. számú elektronikus levelében 2021. március X. napján megküldte a jelen határozat tervezetét a GVH részére annak érdekében, hogy a GVH azzal kapcsolatos álláspontját megismerje. A GVH PC/5912-X/2021. számon, 2021. április X. napján megküldte a határozattervezetre vonatkozó álláspontját és észrevételeit. Az észrevételek és az azokhoz kapcsolódó válaszaim a jelen határozat indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

Jelen határozat tervezetét PC/5912-X/2021. számon, 2021. március X. napján, az Eht. 40. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében közzétettem. Az érdekeltek számára a határozattervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételétől számítva az Eht. közzétételkor hatályos rendelkezésének megfelelően 30 nap állt rendelkezésre az észrevételeik megtételére. Az érdekeltekkel folytatott egyeztetés során, az Eht. 40. § (4) és (8) bekezdései keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a Határozat indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását valamint a fentiekben részletezett eljárási intézkedések megtételét követően, az Eht. 71. § (1) bekezdése alapján jelen határozat tervezete részletes indokolással együtt PC/5912-X/2021. számon, 2021. május X. napján megküldésre került az Európai Bizottságnak, az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületének (a továbbiakban: **BEREC**) és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak.

Jelen határozatot az Európai Bizottság, a BEREC és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hoztam meg. Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján a részletes indokolásra, illetve a megküldésre a Kódex 38. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlások és a kapcsolódó iránymutatások irányadóak. Ezen eljárás részletei az Indokolás „D” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Hatóság az Eht. 43.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján e határozatot internetes honlapján közzéteszi.

Az Eht. 23.§-a alapján az Elnök a jelen eljárásban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) rendelkezéseit az Eht.-ban foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel alkalmazza.

A jogorvoslattal kapcsolatos tájékoztatás az Ákr. 114. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: **Kp.**) 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontján, a 39.§ (1) és (6) bekezdésén, a 48. § (1) bekezdés I) pontján, 50. §-án, a 77. § (2) bekezdésén, továbbá a Kp. 29. § (1) bekezdésére figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-án, valamint az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdésén alapul.

A. fejezet

I. Kötelezettségek megállapítása

- [1] Az Eht. 62. § (1) bekezdés b) pontja, illetve az Eht. 63. § (1) pontja alapján az Elnök a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, szolgáltatókra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos mértékű, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erejű szolgáltatóra korábban a határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt.
- [2] A kötelezettségek megállapítása a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:
- versenyt korlátozó akadályok azonosítása,
  - versenyt korlátozó akadályok által indokolt és arányos kötelezettségek értékelése,
  - kötelezettségek meghatározása.
- [3] A kötelezettségek az Eht. 2. §-ban meghatározott célok, ezen belül elsősorban az Eht. 2. § e), f) és g) pontjaiban foglalt szabályozási célok megvalósulását támogatják. A kirótt kötelezettségeknek biztosítaniuk kell az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

I.1. Versenyt korlátozó akadályok azonosítása

- [4] Az Eht. 63. § (1) bekezdésben foglalt előírás első lépésként a versenyt korlátozó akadályok azonosítását teszi szükségessé. Versenyt korlátozó akadálynak tekinthető minden olyan lehetőség piaci magatartásforma, vagy gyakorlat, amely alkalmas lehet a verseny korlátozására, így különösen a versenytársak piacról való kiszorítására (vagy belépésének megakadályozására), illetve a fogyasztók kizsákmányolására. Ilyen piaci magatartásformák, gyakorlatok kialakulására akkor van lehetőség, ha egy vállalkozás valamely piacon jelentős piaci erővel rendelkezik, ami lehetővé teszi számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa. A versenyt korlátozó magatartásformát a jelentős piaci erejű szolgáltató nemcsak azon a piacon folytathatja, ahol jelentős piaci erővel rendelkezik, hanem a – vertikálisan vagy horizontálisan – kapcsolódó piacokon is, ennek megfelelően a versenyt korlátozó piaci gyakorlat hatásai is jelentkezhetnek a kapcsolódó piacokon.
- [5] A JPE kijelölről szóló határozatban foglalt piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során megállapítottam, hogy a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű szolgáltatás mind a hat érintett piacon található egy-egy szolgáltató, amely az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa. Ez azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak szabályozás hiányában lehetőségük van arra, hogy versenyt korlátozó magatartást folytassanak. A versenyt korlátozó magatartásformák azonosítása megköveteli az egyes lehetséges magatartásformák, illetve piaci hatásuk részletes vizsgálatát.

I.1.1. Túlzó árazás

- [6] Túlzó árról abban az esetben beszélhetünk, ha az alkalmazott ár magasabb profitot eredményez a jelentős piaci erejű szolgáltató számára, mint amelyet a versenyző piacon képes volna elérni (normál profit). A végződtetés iránti (származtatott) kereslet – a korábban, a JPE kijelölről szóló határozatban lefolytatott piacmeghatározás során bemutatott okokból – rugalmatlan, a végződtetés

egyetlen eladója a jelentős piaci erejű szolgáltató, ezért adott keresleti szint mellett az ár növelése – állandó, illetve csökkenő fajlagos költség mellett – a végződtetési díjakon keletkező profitot is növeli. A mobil hívásvégződtetési piacon jelentős piaci erejű szolgáltatónak – mivel piaci ereje lehetővé teszi számára, hogy tevékenységét a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa – szabályozás hiányában lehetősége van arra, hogy adott keresleti szint mellett árait túlzó módon határozza meg.

- [7] A túlzó árazás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán. A mobil hívásvégződtetési díjakra vonatkozó szabályozás 2021-től jelentősen megváltozik, a tagállami szintű szabályozást a Kódex 75. cikk (1) bekezdés alapján a Felhatalmazáson alapuló Rendelet váltja fel, ami az Európai Unión belüli egységes végződtetési díjak kialakítását irányozza elő. Ennek megfelelően a jelen határozatban azonosított piacokon nyújtott alapszolgáltatás (mobil hívásvégződtetés) tekintetében valamennyi mobil hívásvégződtetést nyújtó szolgáltatónak a Bizottság Felhatalmazáson alapuló Rendeletében meghatározott díjat kell alkalmaznia a Bizottság Felhatalmazáson alapuló Rendelete által meghatározott díj kötelező alkalmazásának kezdő napjától. Az uniós szintű díjszabályozás nem teszi lehetővé a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára, hogy díjaikat a szabályozott díjszint felett határozzák meg. Ez azt jelenti, hogy a túlzó árazás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazását követően a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás esetében nem merülhet fel. Az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig ugyanakkor a túlzó árazás mint versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet és kedvezőtlen hatásai mind a helyhez kötött telefon, mind a mobiltelefon szolgáltatás kiskereskedelmi piacain jelentkezhetnek.
- [8] A helyhez kötött-mobil irányú hívások felépítéséhez szükséges mobil hívásvégződtetés díjának a költségek által indokolt szintnél magasabb szintre történő emelése megnöveli a mobil hívásvégződtetést megvásárló helyhez kötött telefonszolgáltatók költségeit és a kiskereskedelmi árak növekedéséhez vezethet a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán. Az emelkedő kiskereskedelmi árak eredményeként a helyhez kötött telefon szolgáltatás igénybevétele csökkenhet. A növekvő árak és a csökkenő mennyiség miatt mind a termelői, mind a fogyasztói többlet csökkenhet, jóléti veszteséget okozva. A költségek által nem indokolt szinten, túlzó módon meghatározott végződtetési díjak a helyhez kötött piacon torzíthatják a tarifastruktúrát, ezen keresztül a fogyasztói döntéseket, és szuboptimális piaci alokációhoz vezetnek, ami szintén jóléti veszteséget okoz. A torz – a költségviszonyokat nem tükröző – tarifastruktúra nem hatékony forgalmi szerkezetet eredményez, ami az alokációs hatékonyság csökkenésén keresztül további jóléti veszteséget okoz. Amennyiben valamely szolgáltató mobil és helyhez kötött hálózattal is rendelkezik, akkor a mobil végződtetési díjak túlzó módon történő meghatározása a versenytársak költségeinek növelésén keresztül alkalmas lehet a kiszorításra a helyhez kötött telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán.
- [9] A mobil hívásvégződtetés díja valamely mobil hálózattól egy másik mobil hálózatba indított hívások (a továbbiakban: off-net mobil hívások) költségei között is megjelenik. Valamely mobil szolgáltató mobil hívásvégződtetési díjának egyoldalú emelkedése – a helyhez kötött-mobil irányú hívásokhoz hasonlóan – elvileg ebben az esetben is a hívást indító mobil szolgáltató kiskereskedelmi díjainak emelkedéséhez vezethet. Ebben az esetben ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy a gyakorlatban a mobilszolgáltatók nemcsak vevői, de eladói is a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásnak (kétirányú hozzáférés), ami azt jelenti, hogy a kiskereskedelmi piaci hatást a bejövő hívások után kapott mobil hívásvégződtetési díjból származó bevételek és a mobil irányú kimenő hívásokhoz kapcsolódó végződtetési ráfordítások egyenlege határozza meg. Kiegyenlített forgalmi szerkezet, hasonló költségviszonyok és szimmetrikus díjak esetén a mobil szolgáltatók bevételei és ráfordításai a mobil végződtetési díjak együttes emelése esetén egyaránt emelkednek és a két hatás kioltja egymást. Ebben az esetben a végződtetési díjak költségek által indokolt szintnél magasabb szintre történő

emelése – amennyiben ez kölcsönösen történik – nem feltétlenül vezet a kiskereskedelmi árszínvonal általános emelkedéséhez. Aszimmetrikus forgalmi helyzet esetén a költségek által nem indokolt szinten meghatározott végződtetési díj miatt fellépő jövedelemátcsoportosítással érintett szolgáltató kénytelen lesz kiskereskedelmi díjait megemelni, ami az alacsonyabb hívásforgalom és a magasabb ár miatt ebben az esetben is jóléti veszteséget okoz. A kedvezőtlen forgalmi szerkezettel rendelkező szolgáltató a kiskereskedelmi piaci versenyben hátrányba kerül, ami – különösen, ha a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosítás által pozitívan érintett szolgáltató a jövedelemtöbbletet a kiskereskedelmi árainak a csökkentésére használja – kizorító hatással jár (illetve a belépést akadályozza) a kiskereskedelmi piacon. Az árak túlzó módon történő meghatározása azonban még abban az esetben is torzíja a kiskereskedelmi piaci versenyt, ha a forgalmi viszonyok kiegyenlítettek és a díjak szimmetrikusak. Ekkor – a korábban leírtaknak megfelelően – az általános kiskereskedelmi árszint ugyan nem emelkedik szükségszerűen, a végződtetési díjak szintje ugyanakkor a kiskereskedelmi tarifastruktúra kialakítására jelentős hatást gyakorol, egyrészt akadályozza új, innovatív, a fogyasztók számára kedvező díjcsomagok kialakítását (pl. minden irányba egységes díj), másrészt erősíti a szolgáltatók arra való ösztönözöttségét, hogy az előfizetőket afelé tereljék, hogy a kimenő hívások minél nagyobb részét hálózaton belüli hívással helyettesítsék. Ez zárt előfizetői csoportok kialakulásához, az előfizetői szerkezet megmerevedéséhez, a váltási költségek növekedéséhez és így a verseny intenzitásának csökkenéséhez vezethet, ami szintén jóléti veszteséget okoz.

- [10] Az uniós szintű díjszabályozás mellett a túlzó árazás nem merülhet fel, ugyanakkor az uniós szintű díjszabályozás nem vonatkozik a mobil hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatások díjaira. Ezen szolgáltatások esetében a túlzó árazás mint versenyt korlátozó magatartásforma a végződtetési díjakra vonatkozó uniós szintű díjszabályozás bevezetését követően is felmerülhet és kedvezőtlen hatásai mind a helyhez kötött telefon, mind a mobiltelefon szolgáltatás kiskereskedelmi piacán jelentkezhetnek:
- [11] A kiegészítő szolgáltatások díjainak túlzó mértékben történő megállapítása önmagában alkalmas lehet arra, hogy az összekapcsolást és a hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételét megnehezítse, szélsőséges esetben megakadályozza. A probléma előfordulása valószínűbb, ha az összekapcsolást kisebb, vagy közepes méretű szolgáltatók igénylik, ahol az összekapcsolásban részt vevő felek érdekeltsége eltérő és az összekapcsolási ponton lebonyolított forgalom kisebb. A hazai piacon a mobil hívásvégződtetést (is) igénybe vevő helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújtó szolgáltatók között nagy számban (hozzávetőleg 100 szolgáltató) fordulnak elő kis- és közepes méretű szolgáltatók, ezért az összekapcsolási partnerek között jelentős méret- és érdekeltségbeli különbségek lehetnek. Ilyen esetben a kiegészítő szolgáltatások túlzó módon meghatározott díjai gazdaságtalanná tehetik és így megghiúsíthatják az összekapcsolást és a kisebb szolgáltatókat tranzit szolgáltató igénybevételére kényszeríthetik. Ez a helyzet szuboptimális forgalmi viszonyokat, a kisebb szolgáltatók számára magasabb költségeket eredményez és végső soron jelentősen torzíthatja a versenyt mind a mobil, mind a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán.
- [12] A kiegészítő szolgáltatások díjainak a költségek által indokolt szintnél magasabb szintre történő emelése megnöveli az összekapcsolást igénybe vevő telefonszolgáltatók költségeit és a kiskereskedelmi árak növekedéséhez vezethet a telefonszolgáltatás piacain. Az emelkedő kiskereskedelmi árak eredményeként a telefonszolgáltatás igénybevétele csökkenhet. A növekvő árak és a csökkenő mennyiség miatt mind a termelői, mind a fogyasztói többlet csökkenhet, jóléti veszteséget okozva.
- [13] A kiegészítő szolgáltatások költségei által nem indokolt szinten, túlzó módon meghatározott díjai megnövelhetik a mobil hívásirány költségeit, torzíthatják a tarifastruktúrát, ezen keresztül a fogyasztói döntéseket, és szuboptimális piaci allokációhoz vezetnek, ami szintén jóléti veszteséget okoz. A torz –

a költségviszonyokat nem tükröző – tarifastruktúra nem hatékony forgalmi szerkezetet eredményez, ami az allokációs hatékonyság csökkenésén keresztül további jóléti veszteséget okoz.

- [14] Amennyiben valamely szolgáltató mobil és helyhez kötött hálózattal is rendelkezik, akkor a kiegészítő szolgáltatások díjainak túlzó módon történő meghatározása a versenytársak költségeinek növelésén keresztül alkalmas lehet a kiszorításra a helyhez kötött telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán.

I.1.2. Keresztfinanszírozás

- [15] A keresztfinanszírozás két piacot és két árat feltételez, ahol az egyik piacon valamely piaci szereplő költségek feletti, a másik piacon pedig költség alatti (ragadozó) árakat alkalmaz. Amennyiben az egyik piacon alkalmazott költségeket meghaladó ár erőfölényes helyzetből fakad, a másik piacon alkalmazott ár pedig ragadozó ár, akkor az erőfölényes helyzet lehetőséget teremt a piaci erő átvitelére és kiszorító magatartás folytatására azon a piacon is, ahol a szolgáltató nincs erőfölényes helyzetben. A keresztfinanszírozás tehát abban az esetben tekinthető versenykorlátozó magatartásformának, amennyiben a keresztfinanszírozás lehetősége erőfölényes helyzetből származik és hatását tekintve kiszorító vagy belépést akadályozó jellegű. A leírt probléma szélsőséges megnyilvánulási formája lehet az árprést okozó árazás, amely esetén a nagykereskedelmi árakon felül a kiskereskedelmi piacon kialakult árak mellett a kiskereskedelmi szolgáltatás veszteséges, mert a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árrés nem fedezi a kiskereskedelmi tevékenység költségeit.
- [16] A keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán. A korábban említett, a mobil hívásvégződtetés díjára vonatkozó uniós szintű szabályozás annak bevezetését követően nem teszi lehetővé a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára, hogy díjaikat a szabályozott díjszint felett határozzák meg, ennek megfelelően a keresztfinanszírozásra sem lesz lehetőségük. Ez azt jelenti, hogy a keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak bevezetését követően a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás esetében nem merülhet fel. Az uniós szintű díjszabályozás alkalmazásáig ugyanakkor a keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán és kedvezőtlen hatásai mind a helyhez kötött telefon, mind a mobiltelefon szolgáltatás kiskereskedelmi piacán jelentkezhetnek:
- [17] A keresztfinanszírozáson keresztül a helyhez kötött és mobil hálózattal is rendelkező szolgáltató képes arra, hogy a túlzott mobil végződtetési díjakból származó extraprofit felhasználásával a helyhez kötött telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán a költségek által indokoltnál alacsonyabb – normál profitot sem biztosító – árakat alkalmazzon. Ez a magatartás – bár rövid távon alacsonyabb kiskereskedelmi árakat eredményezhet a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán – már rövid távon is akadályozza a piaci belépést és kiszorító hatása miatt közép-, illetve hosszabb távon a piacra már korábban belépett versenytársak kiszorulásához, a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán zajló verseny intenzitásának csökkenéséhez, az árak emelkedéséhez és az igénybevétel csökkenéséhez vezethet, ami jóléti veszteséget okoz.
- [18] A keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma a mobil telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán zajló versenyt abban az esetben torzíthatja, ha valamely mobil szolgáltató a túlzó módon megállapított végződtetési díjakból származó extraprofitból finanszírozza a mobil kiskereskedelmi piacon alkalmazott – a költségek által indokoltnál alacsonyabb – ragadozó árakat. A keresztfinanszírozás mobil telefonszolgáltatás piacára gyakorolt hatásainak vizsgálata során – a túlzó árazás vizsgálata során leírtakhoz hasonlóan – fontos szem előtt tartani, hogy a mobilszolgáltatók nemcsak vevői, de eladói is a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásnak (kétirányú hozzáférés), a keresztfinanszírozás lehetőségét tehát alapvetően a bevételek és a

ráfordítások egyenlege határozza meg. A túlzó árazáshoz hasonlóan a keresztfinanszírozás felmerülése is aszimmetrikus forgalmi helyzet esetében valószínűbb. A versenyt korlátozó magatartásforma felmerülése a mobil kiskereskedelmi piacon is hasonló kizorító, illetve a piaci belépést akadályozó hatásokat eredményezhet, mint a helyhez kötött telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piaca esetében.

- [19] Az uniós szintű díjszabályozás nem vonatkozik a mobil hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatások díjaira. Ezen szolgáltatások esetében a túlzó árazás, mint versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet az uniós díjszabályozás bevezetése előtt és azt követően is, ami lehetővé teszi a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára a keresztfinanszírozást, aminek kedvezőtlen hatásai mind a helyhez kötött telefon, mind a mobiltelefon szolgáltatás kiskereskedelmi piacán jelentkezhetnek:
- [20] A keresztfinanszírozáson keresztül a helyhez kötött és mobil hálózattal is rendelkező szolgáltató képes arra, hogy a kiegészítő szolgáltatások díjainak túlzott módon történő meghatározásából származó extraprofit felhasználásával akár a mobil, akár a helyhez kötött telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán a költségek által indokoltnál alacsonyabb árakat alkalmazzon. Ez a magatartás már rövid távon is akadályozza a piaci belépést és kizorító hatása miatt közép-, illetve hosszabb távon a piacra már korábban belépett kisebb méretű versenytársak kiszorulásához, a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán zajló verseny intenzitásának csökkenéséhez, az árak emelkedéséhez és az igénybevétel csökkenéséhez vezethet, ami jóléti veszteséget okoz.
- [21] A leírtak alapján tehát a – kiegészítő szolgáltatások túlzó díjai által lehetővé tett – keresztfinanszírozás, mint versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás nélkül előfordulhat, ugyanakkor – figyelembe véve a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek összbevételén belüli elhanyagolható arányát – önmagában a keresztfinanszírozásból származó, versenykorlátozó hatás mértéke csekély.

I.1.3. Árdiszkrimináció

- [22] Árdiszkriminációról akkor beszélhetünk, ha két vagy több termék, vagy szolgáltatás előállítási költségének az alkalmazott árhoz viszonyított aránya eltér. Az árdiszkrimináció a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piaca esetében egyaránt jelentheti azt, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező vertikálisan integrált szolgáltató a saját kiskereskedelmi üzletága és nagykereskedelmi vásárlói részére eltérő áron³ értékesíti szolgáltatását, illetve azt is, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a különböző, vele összekapcsolódó szolgáltatók felé különböző díjakat érvényesít. A harmadik szolgáltatók közötti árdiszkriminációhoz az szükséges, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató képes legyen a hívásvégződtetés díjának meghatározására, míg a harmadik felek és a saját kiskereskedelmi üzletág közötti megkülönböztetés feltétele, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató a harmadik felek számára értékesített hívásvégződtetés szolgáltatás ára mellett a saját kiskereskedelmi üzletág számára nyújtott hasonló szolgáltatás árát is szabadon állapíthassa meg. Mivel szabályozás hiányában a hívásvégződtetés díjával kapcsolatos rendelkezés lehetősége mind a hat érintett piacon végső soron az adott piacon jelentős piaci erejű szolgáltató kezében van, ennek megfelelően a harmadik szolgáltatók közötti árdiszkrimináció szabályozás hiányában mind a hat érintett piacon megvalósulhat. A saját kiskereskedelmi üzletág számára értékesített hálózati szolgáltatás árának meghatározásával kapcsolatban megállapítható, hogy míg az 1-4. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók – mivel a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges hálózati tevékenységet maguk végzik – belső árakat szabadon állapítják meg, addig az 5-6. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók az on-net hívásokhoz szükséges hálózati

³ Az eltérő ár ebben az esetben azt jelenti, hogy a két ár a szolgáltatás költségéhez viszonyított arányban tér el.

szolgáltatást hálózati szerződés (MVNO megállapodás) alapján veszik igénybe, ahol a hálózati szolgáltatás ára a hálózati szolgáltatást nyújtó szolgáltató és az adott MVNO alkujá eredményeként alakul ki. Az 5-6. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében ennek megfelelően – a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges hálózati szolgáltatás árának szabad meghatározása hiányában – a saját kiskereskedelmi üzletág és a harmadik felek közötti árdiszkrimináció alkalmazásának lehetősége korlátozott.

- [23] A leírtak alapján megállapítható, hogy az árdiszkrimináció mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma mindkét formája szabályozás hiányában felmerülhet az 1-4. piacokon, míg az 5-6. piacok esetében elsősorban a harmadik felek közötti megkülönböztetés merülhet fel. A korábban említett, a mobil hívásvégződtetés díjára vonatkozó uniós szintű szabályozás szerinti díjak alkalmazását követően ugyanakkor nem teszi lehetővé a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára, hogy díjaikat a szabályozott díjszint felett határozzák meg, ennek megfelelően az uniós szintű díjszabályozás bevezetését követően eltérő díjak alkalmazására, tehát árdiszkriminációra sincs lehetőségük. Ez azt jelenti, hogy a keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma az uniós szintű díjszabályozás mellett a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás esetében nem merülhet fel. Az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig ugyanakkor az árdiszkrimináció mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma mindkét formája szabályozás hiányában felmerülhet az 1-4. piacokon, míg az 5-6. piacok esetében elsősorban a harmadik felek közötti megkülönböztetés merülhet fel. Az árdiszkrimináció kedvezőtlen hatásai mind a helyhez kötött telefon, mind a mobiltelefon szolgáltatás kiskereskedelmi piacán jelentkezhetnek:
- [24] A helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán zajló versenyre az árdiszkrimináció mindkét fenti formája (külső szolgáltató–belső üzletág, két külső szolgáltató) hatást gyakorolhat. Az első eset – tehát amikor a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletág eltérő áron jut a szolgáltatáshoz – abban az esetben merülhet fel, ha a mobil hívásvégződtetés szolgáltatást nyújtó jelentős piaci erejű szolgáltató helyhez kötött telefonszolgáltatást is nyújt. Ebben az esetben a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató képes arra, hogy a saját hálózatába irányuló mobil irányú hívások esetében kedvezőbb díjakat alkalmazzon, mint a versenytársai, ami – a keresztfinanszírozás esetében már ismertetett – kizorító, piaci belépést akadályozó hatásokkal jár. A második eset – tehát amikor az árdiszkrimináció több, külső szolgáltató között valósul meg – azzal, hogy eltérő mértékben növeli a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő, a kiskereskedelmi piacon versenytárs szolgáltatók költségeit, torzítja a piaci versenyt, rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát és a kedvezőtlenebb helyzetbe kerülő szolgáltatók esetében kizorító hatással járhat.
- [25] A külső szolgáltatók, illetve a belső üzletág között megvalósuló árdiszkrimináció eredményeként a mobil telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán jelentős különbségek alakulhatnak ki a hálózaton belüli (on-net) és a hálózaton kívüli mobil irányú hívások díjai között⁴. A hálózaton belüliség növekedése zárt előfizetői csoportok kialakulásához, az előfizetői szerkezet megmerevedéséhez, a váltási költségek növekedéséhez és így a verseny intenzitásának csökkenéséhez vezethet, ami jóléti veszteséget okoz. A több külső szolgáltató között megvalósuló árdiszkrimináció mint versenyt korlátozó magatartásforma felmerülése a mobil kiskereskedelmi piacon is hasonló versenytorzító hatásokat eredményezhet, ugyanúgy ahogyan a helyhez kötött telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacán is.

---

⁴ A külső (végződtetés) és a belső (on-net hívás „végződtetése”) szolgáltatás ebben az esetben közvetlenül nem feleltethető meg egymásnak (eltérő hívásút, hálózati elemek eltérései /pl. POI/, nagykereskedelmi költségek felmerülése), az árdiszkrimináció ugyanakkor a felmerült költségek és az ár viszonyában ebben az esetben is értelmezhető.

- [26] Az uniós szintű díjszabályozás nem vonatkozik a mobil hívásvégződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatások díjaira. Ezen szolgáltatások esetében az árdiszkrimináció mint versenyt korlátozó magatartásforma mindkét formája (külső szolgáltató-belső üzletág, két külső szolgáltató) szabályozás hiányában felmerülhet. A külső szolgáltató és a belső üzletág közötti megkülönböztetés esetén a jelentős piaci erejű szolgáltató valamely, az összekapcsolással összefüggésben mindkét félnél beazonosítható tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatást a külső szolgáltatónak a ténylegesen felmerülő költségeit jelentős mértékben meghaladó díjon biztosítja. Abban az esetben, ha az árdiszkrimináció több, külső szolgáltató között valósul meg, a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató ugyanazon tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat az összekapcsolási partnertől függően, a tényleges költségviszonyoktól függetlenül eltérő díjon biztosítja. Mindkét eset a túlzó árazással összefüggésben leírtakhoz hasonló piactorzító, kizorító jellegű hatásokkal járhat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a kiegészítő szolgáltatások jellegéből fakadóan (jellemzően külső felek számára kialakított szolgáltatások) a külső szolgáltatásnak megfelelő belső teljesítmény nem minden esetben azonosítható, ezért az árdiszkrimináció a kiegészítő szolgáltatások többségénél a belső-külső viszonylatban nem értelmezhető.

I.1.4. Hozzáférés megtagadása

- [27] A hozzáférés megtagadása a végződtetési piacokon a hálózatok összekapcsolásától, illetve a megfelelő forgalmi szolgáltatások nyújtásától való elzárkózást jelenti. A hazai jogszabályi környezetet vizsgálva megállapítható, hogy bár az Eht. 86. §-a általános együttműködési kötelezettséget (amibe a szerződéskötés kötelezettsége nem tartozik bele) ír elő a szolgáltatók számára a hálózatok összekapcsolásával, illetve az azokhoz való hozzáféréssel kapcsolatban (beleértve az összekapcsolással kapcsolatos jóhiszemű tárgyalások lefolytatását), az összekapcsolásra, illetve a végződtetési szolgáltatás nyújtására vonatkozóan nincs általános jogszabályi kötelezés, ennek megfelelően a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulhat a piacon. Mindazonáltal a hozzáférés megtagadásának előfordulása a végződtetési piacokon abban az esetben valószínűbb, ha az összekapcsolást igénylő szolgáltató és a megkeresett szolgáltató hálózata között jelentős méretbeli különbség van és/vagy a két szolgáltató valamely kiskereskedelmi piacon (helyhez kötött telefonszolgáltatás és/vagy mobil telefonszolgáltatás) versenytárs. Ez a piaci konstelláció jellemző a hazai piacra, a végződtetést igénybe vevő helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújtó szolgáltatók között ugyanis nagy számban (hozzávetőleg 100 szolgáltató) fordulnak elő kis- és közepes méretű szolgáltatók és az 1-6. számú piacon szolgáltatást nyújtó mobilszolgáltatók közül egy kivételével valamennyi szolgáltató jelen van a helyhez kötött telefonszolgáltatás piacán is, ezért az összekapcsolás és a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtásának megtagadásával kapcsolatos ösztönzottség szabályozás hiányában a hazai piacon egyes szolgáltatók irányában magasabb lehet. A hozzáférés biztosításától történő elzárkózásra a nagyobb méretű szolgáltatók a hosszú távú versenyelőnyök miatt még abban az esetben is ösztönöztek lehetnek, ha önmagában az összekapcsolás jövedelmi egyenlege pozitív lenne számukra.
- [28] A hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacon és kedvezőtlen hatásai jelentkezhetnek a telefonszolgáltatás kapcsolódó kiskereskedelmi piacain:
- Telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacaira gyakorolt hatások:*
- [29] A hozzáférés megtagadása alkalmas lehet a kizorításra a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon. Új belépő szolgáltató esetén – figyelembe véve, hogy a mobil szolgáltatók jelentős mérete miatt az elzárkózás több százezres, illetve milliós előfizetői kör elérését teszi lehetetlenné – a hozzáférés megtagadása önmagában megakadályozhatja a piaci belépést. A hozzáférés megtagadása a verseny

intenzitásának csökkenéséhez vezethet mind a helyhez kötött, mind a mobil telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán, ami jóléti veszteséget okoz.

I.1.5. Az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása

- [30] Az információ visszatartása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma megvalósulása esetén a jelentős piaci erejű szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételéhez és/vagy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges információt tart vissza. Az információ visszatartása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulása a végződtetési piacokon – a hozzáférés megtagadásához hasonlóan – abban az esetben valószínűbb, ha az összekapcsolást igénylő szolgáltató és a megkeresett szolgáltató hálózata között jelentős méretbeli különbség van és/vagy a két szolgáltató valamely kiskereskedelmi piacon (helyhez kötött telefonszolgáltatás és/vagy mobil telefonszolgáltatás piaca) versenytárs. Az információ diszkriminatív felhasználásának legáltalánosabb megvalósulási módja, ha a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejűnek minősülő, hívásvégződtetés szolgáltatást nyújtó szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információval látja el kiskereskedelmi ágazatát vagy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyet nem juttat el annak versenytársaihoz, illetve különbséget tesz a szolgáltatást igénybevevő szolgáltatók között (pl. újonnan piacra lépő szolgáltatóra a már piacon lévő szolgáltatóknál kedvezőtlenebb feltételeket alkalmaz). Az információ visszatartása növelheti a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő versenytársak költségeit, legrosszabb esetben (pl. hálózatok topológiájának, összekapcsolási pontok változásával kapcsolatos információ visszatartása) a hozzáférés megtagadásához hasonlóan a versenytársak kiszorítására is alkalmas lehet. Az összekapcsolási pontok elhelyezkedésével, az összekapcsolás műszaki megvalósításával kapcsolatos információk alapvető fontosságúnak tekinthetők, ezen információk megismerhetősége nélkülözhetetlen az összekapcsolás kiépítéséhez, ebből következően ezen információk visszatartása önmagában alkalmas arra, hogy az összekapcsolást késleltesse, illetve szélsőséges esetben megakadályozza. Az információk hozzáférhetőségének hiányában a mobil hívásvégződtetést nyújtó szolgáltató az összekapcsolásra való ösztönzöttségétől függően különbséget tehet az összekapcsolást igénylő szolgáltatók között az összekapcsolással kapcsolatos alapvető információk tekintetében, ami kisebb szolgáltatók esetében önmagában alkalmas arra, hogy az összekapcsolást ellehetetlenítse. Megvalósult összekapcsolás esetén alapvető fontosságú információ az összekapcsolás jövőbeli hozzáférhetőségével kapcsolatos, az összekapcsolási pont megszüntetéséhez, áthelyezéséhez, technológiájának megváltoztatásával kapcsolatos információ. Ennek hiányában az összekapcsolási partnerek nem értesülnek időben a jövőbeli változásokról, ami az üzleti tervezést jelentősen megnehezíti, jelentős többletköltséget okozhat az összekapcsolást igénybe vevő szolgáltatók számára, szélsőséges esetekben pedig forgalmi zavarokat is előidézhet.
- [31] Az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán és kedvezőtlen hatásai jelentkezhetnek a telefonszolgáltatás kapcsolódó kiskereskedelmi piacain.
- [32] Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az 5. és 6. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtásához szükséges hálózati tevékenységet harmadik szolgáltató végzi, **Üzleti titok** a TARR, illetve a Netfone számára, ami azt jelenti, hogy az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának lehetősége korlátozottabb, de ebben az esetben sem kizárható.

Telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacaira gyakorolt hatások:

- [33] Az információ visszatartása növelheti a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő versenytársak költségeit, amelynek következtében kénytelenek kiskereskedelmi áraikat növelni. Az információ visszatartása ily módon torzíthatja a kiskereskedelmi piaci versenyt, legrosszabb esetben (pl. hálózatok topológiájának, összekapcsolási pontok változásával kapcsolatos információ visszatartása) a hozzáférés megtagadásához hasonlóan a versenytársak kiszorítására is alkalmas lehet. Az információ diszkriminatív felhasználása alkalmas a saját kiskereskedelmi üzletág és a versenytársak, valamint az egyes versenytársak indokolatlan megkülönböztetésére, ami az egyenlőtlen versenyfeltételek kialakulása miatt mind a mobil, mind a helyhez kötött telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacán torzíthatja a versenyt.

I.1.6. Indokolatlan előírások, követelmények

- [34] Ez a magatartásforma akkor valósulhat meg, ha a jelentős piaci erejű szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vételéhez eleve indokolatlan előírásokat vagy követelményeket támaszt az igénybevevő szolgáltatók felé. Indokolatlannak tekinthető minden olyan előírás, amely nem szükséges a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételéhez, de megnöveli a szolgáltatást igénybe vevő versenytársak költségeit vagy az igénybevétel csökkenéséhez vezet.
- [35] A hívásvégződtetés szolgáltatás esetében indokolatlan előírások, követelmények megállapítására mind a szolgáltatás technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározása, mind a szolgáltatásnyújtás műszaki feltételeinek meghatározása tekintetében sor kerülhet.
- [36] A műszaki feltételek kapcsán előírt indokolatlan, követelmények megállapítására példa lehet a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő jellemzőkön túlmutató műszaki követelmények megkövetelése. Indokolatlannak tekinthető az igénybe vevő előfizetőivel kapcsolatos olyan információk megkövetelése, amelyek gazdaságilag vagy műszakilag nem szükségesek a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtásához. Szabályozás hiányában a végződtetést nyújtó szolgáltatóknak lehetőségük lehet arra is, hogy az egyes igénybevevők számára olyan eltérő műszaki követelményeket alakítsanak ki, amelyeket objektív műszaki különbségek nem támasztanak alá. Az egységes műszaki paraméterek, követelmények hiánya az összekapcsolási feltételek átláthatóságát jelentősen gyengíthetik. Az eltérő, átláthatatlan műszaki követelmények alkalmazása jelentős költségeket okozhat a versenytárs szolgáltatók számára és az összekapcsolással kapcsolatos üzleti tervezést jelentősen megnehezítheti. Indokolatlan műszaki feltételnek tekinthető, ha a hívásvégződtetést nyújtó szolgáltató olyan kiegészítő szolgáltatás igénybevételét írja elő az összekapcsolási partner számára, ami műszakilag nem indokolt, illetve az összekapcsolás megvalósításához nem szükséges.
- [37] Az indokolatlan műszaki feltételek előírása mellett szabályozás hiányában a végződtetést nyújtó szolgáltatóknak arra is lehetőségük van, hogy olyan indokolatlan, a végződtetési szolgáltatás nyújtásához nem feltétlenül szükséges adminisztratív tevékenységeket alakítsanak ki, ami lehetővé teszi számukra indokolatlan, illetve a végződtetési szolgáltatás nyújtása nélkül is felmerülő költségek felszámítását.
- [38] Az indokolatlan előírások, feltételek alkalmazása valószínűbb, ha az összekapcsolást igénylő szolgáltató és a mobil hívásvégződtetést nyújtó szolgáltató hálózata között jelentős méretbeli különbség van és/vagy a két szolgáltató valamely kiskereskedelmi piacon (helyhez kötött telefonszolgáltatás és/vagy mobil telefonszolgáltatás) versenytárs, ugyanakkor hasonló méretű szolgáltatók között is előfordulhat, amennyiben az összekapcsolási viszonyok nem kiegyensúlyozottak (pl. csak az egyik szolgáltató összekapcsolási pontján kerülnek összekapcsolásra a hálózatok). Mivel a hazai piacon a végződtetést igénybe vevő helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújtó szolgáltatók között nagy számban (hosszavetőleg 100 szolgáltató) fordulnak elő kis- és közepes méretű szolgáltatók, ezért az összekapcsolási kapcsolatok nagy részére igaz, hogy az összekapcsolási

partnerek között jelentős méretbeli különbségek vannak, ami azt is jelenti, hogy szabályozás hiányában az indokolatlan előírások vagy követelmények alkalmazására való ösztönöztség a hazai piacon egyes szolgáltatók irányában magasabb lehet.

- [39] Az indokolatlan előírások, követelmények támasztása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacon és kedvezőtlen hatásai jelentkehetnek a telefonszolgáltatás kapcsolódó kiskereskedelmi piacain. Ebben az esetben is megjegyzendő ugyanakkor, hogy az 5. és 6. piacokon a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának lehetősége a hívásvégződtetés szolgáltatás nyújtásához szükséges hálózati tevékenység külső igénybevétele miatt – **Üzleti titok** – korlátozottabb, de ebben az esetben sem kizárható.

Telefonszolgáltatás kiskereskedelmi piacaira gyakorolt hatások:

- [40] Az indokolatlan előírások, követelmények az információ visszatartásához hasonlóan növelhetik a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő versenytársak költségeit, ezen keresztül torzítják a kiskereskedelmi piacon a versenyt és legrosszabb esetben a versenytársak kiszorítására is alkalmasak lehetnek.

I.1.7. Megállapítások

- [41] Az érintett piacokat megvizsgálva megállapítottam, hogy az I.1.1.-I.1.6. pontokban ismertetett versenyt korlátozó magatartásformák szabályozás híján felléphetnek az érintett piacokon. Megállapítottam továbbá, hogy egyes versenyt korlátozó magatartásformák esetében az adott versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának lehetősége az 5. piacon jelentős piaci erejüként azonosított TARR és a 6. piacon jelentős piaci erejüként azonosított Netfone esetében korlátozottabb.

I.2. Az arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

- [42] Az Eht. 62. § (1) bekezdés b) pontja alapján az Elnök – a versenyt korlátozó akadályok azonosítását követően – a versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget előír az Eht. XI.-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül. Ez szükségessé teszi az I.1. pontban feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő, azokkal arányos és indokolt kötelezettségek értékelését. Az Eht. XI.-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a jelen határozatban érintettként azonosított piacokon az alábbi kötelezettségek kirovására kerülhet sor⁵:
- ÁTLÁTHATÓSÁG (Eht. 102-103. §)
  - EGYENLŐ ELBÁNÁS (Eht. 104. §)
  - ÁRSZABÁLYOZÁSSAL ÉS KÖLTSÉGELSZÁMOLÁSSAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK⁶ (Eht. 108-108/A. §)
  - HOZZÁFÉRÉSSSEL ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁSSAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK (Eht. 106-107. §)
  - SZÁMVITELI SZÉTVÁLASZTÁS (Eht. 105. §)

---

⁵ Az Eht. XIII. Fejezetében található kötelezettségek közül az 109. §-ban foglalt kötelezettségek csak kiskereskedelmi piacon róhatók ki. Az Eht XIV. Fejezetében található rendelkezések a jelen határozatban érintettként azonosított piacokon nem értelmezhetők.

⁶ A BI/30556-56/2014. számú határozatban, az akkor hatályos Eht. 108. §-ban foglaltak értelmében kirótt 'KÖLTSÉGALAPÚSÁG ÉS DÍJAK ELLENŐRIZHETŐSÉGE' kötelezettség.

– FUNKCIONÁLIS SZÉTVÁLASZTÁS (Eht. 108/B. §)

- [43] A következőkben megvizsgálom az I.1. pontban vizsgált versenyt korlátozó magatartásformák kezelésére szolgáló, Eht.-ban foglalt kötelezettségek tartalmát.

I.2.1. Az egyes kiróható kötelezettségek tartalma

I.2.1.1. Átláthatóság

- [44] Az Eht. 102. § alapján az Elnök határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a kötelezett szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Ez magában foglalhatja többek között meghatározott számviteli és műszaki információknak, hálózati jellemzőknek és azok változásának, a szolgáltatásnyújtás alapvető jellemzőinek (beleértve a szolgáltatások és alkalmazások használatát, illetve az azokhoz történő hozzáférést korlátozó, módosító bármilyen feltételt, különös tekintettel a hagyományos infrastruktúráról való átállásra vonatkozó feltételekre), valamint az áraknak a nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 103. § alapján a kötelezettség magában foglalhatja a megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat nyilvánosságra hozatalát is. Az „átláthatóság” kötelezettség tehát nyilvánossá, megismerhetővé teszi a kötelezett szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtásának alapvető feltételeit. A szolgáltatásnyújtás feltételeinek nyilvánossága mind a szolgáltatást igénybe vevők, mind a szabályozó számára átláthatóvá teszi és segít beazonosítani az esetlegesen előforduló versenyt korlátozó magatartásformákat, aminek – a szabályozás lehetőségével együtt – visszatartó hatása lehet. Ez a visszatartó erő azonban – figyelembe véve a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák megvalósításával elérhető piaci előnyöket – a legtöbb esetben önmagában nem elegendő a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák előfordulásának megakadályozására. Az átláthatóság kötelezettség ugyanakkor hatékonyan képes támogatni más kötelezettségek – így a hozzáférési, valamint az egyenlő elbánás kötelezettség – teljesülését, a gyakorlatban a szabályozók ennek megfelelően jellemzően önállóan nem, hanem más kötelezettséggel, kötelezettségekkel együtt írják elő az alkalmazását. Az átláthatóság kiegészítő, támogató jellege az Eht. 102. §-ban foglalt megfogalmazásból is kiderül, amely a kötelezettség kirovását az összekapcsoláshoz, illetve hozzáféréshez köti.

I.2.1.2. Egyenlő elbánás

- [45] Az Eht. 104. § alapján az Elnök határozatában összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettséget írhat elő valamely nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára. Az egyenlő elbánás egyrészt a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók esetében azonos feltételek alkalmazását követeli meg a jelentős piaci erejű szolgáltatótól [Eht. 104. § (2) bekezdés a) pontja], másrészt pedig más szolgáltatók és a jelentős piaci erejű szolgáltató saját, illetve bármely általa irányított egyéb szolgáltató szolgáltatásai viszonyában követeli meg a diszkriminációmentességet [Eht. 104. § (2) bekezdés b) pontja]. Ez utóbbi esetben a jelentős piaci erejű szolgáltatónak – többek között minőségben, a rendelkezésre bocsátott információk tekintetében – legalább ugyanolyan feltételeket kell nyújtania más szolgáltatók számára, mint amelyeket saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltató számára kínál. Az Eht. 104. § (2a) bekezdés továbbá lehetővé teszi, hogy az Elnök a (2) bekezdésben foglalt kötelezettség keretében a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára előírja, hogy valamennyi szolgáltatónak, továbbá a saját kiskereskedelmi területének is egységes határidővel és feltételekkel – ideértve az árra és a szolgáltatás színvonalára vonatkozó feltételeket is –, továbbá azonos rendszerek és folyamatok révén biztosítsa a hozzáférést. Az egyenlő elbánás kötelezettség előírására – a lehetséges versenytorzító magatartásformák jellegétől, illetve az egyéb kirótt kötelezettségektől függően – általánosan, vagy konkrét előírásokkal, illetve a tilalmazott

magatartásformák meghatározásával is sor kerülhet. Az egyenlő elbánás – az átláthatóság kötelezettséghez hasonlóan – kiegészítő, támogató jellegű, a legtöbb esetben más kötelezettséggel, kötelezettségekkel együtt kerül kirovásra.

I.2.1.3. Árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettségek

- [46] Az Eht. 108. § alapján, amennyiben a hatékony verseny hiánya azt eredményezheti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató indokolatlanul magas díjakat, vagy árprést alkalmazhat, az Elnök határozatában egyes összekapcsolási, illetve hozzáférési szolgáltatások tekintetében árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettségeket írhat elő. Az Eht. tehát nevesíti azokat a versenyt korlátozó magatartásformákat (túlzó árazás, árprés), amelyek a kötelezettség kirovását megalapozhatják. A kötelezettség keretében az Elnök költségalapú díjak alkalmazását, meghatározott költségelszámolási rendszer és módszer alkalmazását, illetve a szolgáltató által egyébként alkalmazottól eltérő költségelszámolási módszer alkalmazását is előírhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató számára. A törvény lehetővé teszi továbbá, hogy az Elnök megállapítsa a hálózati szolgáltatás ellenértékének az előfizetői díjhoz viszonyított mértékét vagy a hálózati szolgáltatás díját.
- [47] Az Eht. 108/A. § alapján, ha az Európai Bizottság valamely hívásvégződtetési piacon nem határoz meg maximális hívásvégződtetési díjat és az Elnök a piacelemzés során megállapította, hogy ezen hívásvégződtetési piacon a verseny nem hatékony, akkor az Elnök a hívásvégződtetési díjak meghatározásának elveiről és kritériumairól szóló 5/2020. (XI. 28.) NMHH rendeletben meghatározott elvek, kritériumok és előírások figyelembevételével költségalapú hívásvégződtetési díj alkalmazására vonatkozó kötelezettséget írhat elő. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az Elnök a hívásvégződtetés díjára vonatkozó kötelezettséget nem írhat elő abban az esetben, ha az adott hívásvégződtetési piacon a hívásvégződtetést nyújtó szolgáltatók az Európai Bizottság által meghatározott díjat kötelesek alkalmazni.

I.2.1.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

- [48] Az Eht. 106-107. § alapján az Elnök határozatában valamely nagykereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erejű szolgáltató számára az elektronikus hírközlési építményekhez, meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférést és kapcsolódó eszközhasználatot írhat elő. Az elektronikus hírközlési építményekhez való hozzáférési kötelezettség és közös eszközhasználat kirovása az Eht. 106/A. § (2) bekezdése alapján különösen abban az esetben indokolt, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése megakadályozná a hatékony verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén. Az Eht. 106. § (2) bekezdése a hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférést azonos feltételekhez köti azzal a kiegészítéssel, hogy az Eht. 106. § szerinti kötelezettség előírására abban az esetben van lehetőség, ha az Eht. 106/A. § szerinti kötelezettségek önmagukban nem járulnak hozzá kellőképpen a hatékony piaci verseny kialakulásához és a végfelhasználók érdekeinek érvényesüléséhez. Az Eht. tehát a hozzáférési kötelezettséggel összefüggésben nevesíti azokat a versenykorlátozó magatartásformákat (hozzáférés megtagadása, illetve minden olyan magatartásforma, amely hasonló hatással jár), amelyek a kötelezettség kirovását megalapozhatják. Az Eht. 106. § (3) részletesen ismerteti az Elnök által a hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódó hozzáférési kötelezettség keretében kiróható kötelezettségeket, amelybe a jóhiszemű tárgyalások folytatásának előírásától a meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és kapcsolódó közös eszközhasználat előírásáig számtalan, eltérő szigorúságú szabályozást megvalósító szabályozási eszköz beletartozhat. Az Eht. 106. § (6) bekezdése ezen felül a Hatóság hatáskörébe utalja az összekapcsolási szerződés részletes feltételeinek, valamint az erre irányuló ajánlattal és tárgyalással kapcsolatos eljárási szabályoknak a meghatározását.

I.2.1.5. Számviteli szétválasztás

- [49] Az Eht. 105. § alapján az Elnök határozatában számviteli szétválasztásra vonatkozó részletes kötelezettséget írhat elő összekapcsolással, illetve hozzáféréssel összefüggő tevékenységekkel kapcsolatban a nagykereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára. A kötelezettség az egyenlő elbánás kötelezettségnek történő megfelelés biztosítása, valamint a tisztességtelen kerestfinanszírozás megakadályozása érdekében magában foglalhatja a nagykereskedelmi árak és a transzferárak átláthatóvá tételét. A számviteli szétválasztás tehát – ahogyan az a törvényi megfogalmazásból is kiderül – támogató jellegű kötelezettség, amely első sorban más kötelezettségek (átláthatóság, egyenlő elbánás) ellenőrzését segíti. A számviteli szétválasztás ezen kívül alkalmas arra, hogy a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkon keresztül visszacsatolást nyújtson az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség keretében előírt szabályozás megfelelőségéről, eredményességéről. A számviteli szétválasztási kötelezettség a nagykereskedelmi és kiskereskedelmi árak és költségek átláthatóvá tételével lehetővé teszi a szabályozó számára, hogy az árdiszkriminációval és a túlzó és/vagy ragadozó árral kapcsolatos lehetséges versenytorzító magatartásformák esetleges előfordulását megfelelően monitorozza és a szabályozó irányában megvalósuló teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség miatt – a szabályozás lehetőségével együtt – a kötelezettségnek visszatartó hatása is lehet. Ez a visszatartó hatás önmagában nem elegendő a lehetséges versenytorzító magatartásformák előfordulásának megakadályozására, ezért a számviteli szétválasztási kötelezettség gyakorlatilag minden esetben más kötelezettséggel, kötelezettségekkel együtt kerül kirovársra.

I.2.1.6. Funkcionális szétválasztás

- [50] Az Eht. 108/B. § alapján az Elnök a vertikálisan integrált, valamely érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára funkcionális szétválasztásra vonatkozó kötelezettséget írhat elő, amennyiben a 102-108/A. § szerinti kötelezettségek alkalmazásával sem valósult meg a hatékony verseny és egyes nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások piacon jelentős és tartós versenyproblémák, piaci torzulások állnak fenn. A funkcionális szétválasztás kötelezettség keretében az Elnök a jelentős piaci erejű szolgáltató számára előírja, hogy az érintett hozzáférési szolgáltatásával kapcsolatos tevékenységét önálló gazdasági egység keretében végezze. A funkcionális szétválasztás kötelezettség előírására tehát csak „végső esetben”, a korábban felsorolt kötelezettségek eredménytelensége esetén, rendkívül szigorú feltételek⁷ teljesülése esetén kerülhet sor.

I.2.2. Az azonosított versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő kötelezettségek

- [51] Az Eht. 63. § (1) pontja rögzíti, hogy a kötelezettségek előírása során az Elnöknek lehetőség szerint figyelembe kell vennie a kötelezettség bevezetésével kapcsolatos költségeket és hasznokat. Ez a rendelkezés a Kódex 68. cikk 4. b) pontjában foglalt rendelkezésen alapul, ami a költségek és hasznok vizsgálatának szükségességét a kötelezettségek arányosságával összefüggésben rögzíti. Ennek megfelelően a kötelezettségek meghatározása során az Elnöknek törekednie kell arra, hogy – amennyiben több szabályozási lehetőség is rendelkezésre áll – az Elnök az adott szabályozói cél elérését biztosító lehetőségek közül az arányos megoldást válassza, tehát a cél elérését még biztosító, a lehető legkisebb szabályozói teherrel járó kötelezettséget válassza ki. Az azonosított versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő kötelezettségek meghatározása során – amennyiben több szabályozási lehetőség is rendelkezésre állt – ezt a szempontot figyelembe vettem.

I.2.2.1. Túlzó árazás

---

⁷ Az Eht. 66. §-ban foglalt bizonyítékok alapján és az itt leírt eljárás lefolytatásával róható csak ki a kötelezettség.

- [52] Az I.1.1. pontban megállapítottam, hogy a túlzó árazás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán, ugyanakkor a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás tekintetében a mobil hívásvégződtetés díjára vonatkozó uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazását követően az uniós szinten előírt, kötelezően alkalmazandó hívásvégződtetési díj megakadályozza a túlzó árazás előfordulását. Az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig ugyanakkor a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak lehetőségük van a díjak túlzó módon történő meghatározására. Ennek megfelelően a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásra vonatkozó uniós szintű díjszabályozás bevezetését követően nem indokolt – illetve az Eht. 108/A. §-ban foglaltak szerint nem is lehetséges – a végződtetési díjak szintjére irányuló kötelezettség előírása a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára. Annak érdekében ugyanakkor, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak az uniós szintű díjszabályozás bevezetéséig hátralévő átmeneti időszakban se legyen lehetőségük a végződtetési díjaik túlzó módon történő meghatározására, az átmeneti időszakban továbbra is indokolt a túlzó árazás megakadályozását célzó kötelezettségek alkalmazása.
- [53] Az I.1.1. pontban megállapítottam továbbá, hogy a végződtetési díjak uniós szintű szabályozásától függetlenül a túlzó árazás mint lehetséges versenykorlátozó magatartásforma a hívásvégződtetés szolgáltatás igénybevételéhez szükséges összekapcsoláshoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében szabályozás hiányában előfordulhat. A túlzó árazás esetében a „stratégiai változó” – az a tényező, amin keresztül a verseny korlátozása megvalósulhat – az ár, a lehetséges piactorzító magatartásforma kezelésére meghatározott kötelezettségnek ennek megfelelően az ármeghatározó magatartására, illetve a kiegészítő szolgáltatások díjára kell irányulnia. Az I.2.1. pontban felsorolt kötelezettségek közül elméletileg több is képes arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartását befolyásolja.
- [54] Az átláthatóság kötelezettség bizonyos esetekben alkalmas lehet arra, hogy az összekapcsolással kapcsolatos díjak átláthatóságán, összehasonlíthatóságán keresztül kisebb-nagyobb nyomást gyakoroljon a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartására. Önmagában ugyanakkor az, hogy az összekapcsolás potenciális igénybevevői számára a kiegészítő szolgáltatások díjai átláthatóvá válnak, a jelentős piaci erejű szolgáltatót nem korlátozza a kiegészítő szolgáltatások díjainak túlzó mértékben történő megállapításában. A kiegészítő szolgáltatások díjainak szintjével kapcsolatos átláthatóság megteremtése tehát önmagában nem elegendő a túlzó árazás kezelésére, ennek megfelelően az átláthatóság nem tekinthető megfelelő szabályozói eszköznek a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma esetében.
- [55] Az átláthatósághoz hasonló okokból, a nagykereskedelmi árak és a transzferárak átláthatóvá tételét előíró számviteli szétválasztási kötelezettség sem alkalmas önmagában a túlzó árazás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére, illetve a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek szolgáltatói bevételeken belüli alacsony aránya miatt a számviteli szétválasztási kötelezettség a versenyprobléma láthatóvá tételét kevésbé képes elősegíteni.
- [56] A kiegészítő szolgáltatások díjaival kapcsolatban előírt egyenlő elbánás kötelezettség esetén a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak diszkriminációmentességet kell megvalósítania a külső szolgáltatók felé, valamint a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletága számára nyújtott hasonló tevékenységekre vonatkozóan kialakított kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében. A kiegészítő szolgáltatások esetében – figyelembe véve, hogy a kiegészítő szolgáltatások esetében a kiegészítő szolgáltatás tartalmának megfelelő belső tevékenység azonosítása nem minden esetben lehetséges – elsősorban a külső szolgáltatók közötti egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség előírása merülhet fel. A külső szolgáltatók számára nyújtott kiegészítő szolgáltatások tekintetében előírt egyenlő elbánás kötelezettség a díjak abszolút szintjét nem írja elő, így nem szünteti meg a túlzó árazás lehetőségét, azt ugyanakkor képes biztosítani, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató a külső szolgáltatók

tekintetében egységes díjszámítási elvek alapján kialakított díjakat alkalmazzon és képes megakadályozni, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató az összekapcsolási partnereit az alkuerő, a szolgáltatóméret vagy egyéb szempontok alapján indokolatlanul megkülönböztesse. Az összekapcsolási viszonyok kölcsönösségét is figyelembe véve az egyenlő elbánás kötelezettsége alkalmas lehet arra, hogy a külső szolgáltatók közötti megkülönböztetés lehetőségét megszüntesse és a túlzó árazás előfordulásának lehetőségét jelentősen csökkentse.

- [57] Az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség előírása esetében a szabályozás közvetlenül a díjak szintjére irányul. A kötelezettség tehát a kiegészítő szolgáltatások díjainak szabályozásán keresztül korlátozza a jelentős piaci erejű ármeghatározó magatartását, ennek megfelelően képes arra, hogy a túlzó árazás lehetőségét megszüntesse.
- [58] A kötelezettségek vizsgálata alapján megállapítható, hogy a kiegészítő szolgáltatások díjai kapcsán potenciálisan felmerülő túlzó árazás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére önmagában sem az átláthatóság, sem a számviteli szétválasztás nem alkalmas, ugyanakkor az egyenlő elbánás kötelezettség alkalmas arra, hogy a túlzó árazás előfordulásának valószínűségét, illetve mértékét jelentősen csökkentse, az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség pedig a túlzó árazás előfordulásának lehetőségét teljes mértékben képes megszüntetni. Ennek megfelelően mind az egyenlő elbánás, mind az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség megfelel a probléma természetének és kirovása szükséges lehet a versenyt korlátozó akadály kezeléséhez, így mindkét kötelezettség kirovása indokoltnak tekinthető. Figyelembe véve ugyanakkor a szabályozással járó terheket, továbbá azt, hogy mindkét kötelezettség önmagában is alkalmas a piaci probléma kezelésére, a két kötelezettség együttes kirovása nem tekinthető arányos intézkedésnek. A két kötelezettség közül az egyenlő elbánás tekinthető a piaci viszonyokba kevésbé beavatkozó, illetve a kisebb szabályozói terhet jelentő változatnak, ennek megfelelően a kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében megvalósuló túlzó árazás mint versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának megakadályozása érdekében az egyenlő elbánás kötelezettség előírása tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.
- [59] Megvizsgáltam továbbá, hogy a kiegészítő szolgáltatások díja kapcsán potenciálisan felmerülő túlzó árazás kezelésére az egyenlő elbánás kötelezettség mellett indokolt-e más, a kötelezettség teljesülését támogató kötelezettség kirovása. Megállapítottam, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség – a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek szolgáltatói bevételeken belüli alacsony aránya miatt – a kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében a versenykorlátozó magatartásforma láthatóvá tételét kevésbé képes elősegíteni és így kevésbé alkalmas arra, hogy a szabályozó számára visszacsatolást biztosítson a szabályozás megfelelőségéről, eredményességéről. A leírtak alapján a számviteli szétválasztás kötelezettség kirovása a versenyt korlátozó akadály kezelése érdekében nem tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.

I.2.2.2. Keresztfinszírozás

- [60] Az I.1.2. pontban megállapítottam, hogy a keresztfinszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában felmerülhet a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán, ugyanakkor a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás tekintetében az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásának kezdő időpontját követően az uniós szinten előírt, kötelezően alkalmazandó hívásvégződtetési díj nem teszi lehetővé a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára, hogy díjaikat a szabályozott díjszint felett határozzák meg, ami a keresztfinszírozás lehetőségét is kizárja. Az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak bevezetéséig ugyanakkor a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak lehetőségük van a keresztfinszírozásra. Ennek megfelelően a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásra vonatkozó uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásának kezdő időpontját követően nem indokolt a keresztfinszírozás kezelésére szolgáló kötelezettségek előírása a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók számára. Annak érdekében ugyanakkor,

hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig hátralévő átmeneti időszakban se legyen lehetőségük a keresztfinanszírozásra, az átmeneti időszakban továbbra is indokolt a keresztfinanszírozás előfordulásának megakadályozását célzó kötelezettségek alkalmazása.

- [61] Az I.1.2. pontban megállapítottam, hogy a végződtetési díjak uniós szintű szabályozásától függetlenül a túlzó árazás mint lehetséges versenykorlátozó magatartásforma a hívásvégződtetés szolgáltatás igénybevételéhez szükséges összekapcsoláshoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében szabályozás hiányában előfordulhat, ami lehetővé teszi a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók számára a keresztfinanszírozást is. Megállapítottam továbbá, hogy az esetlegesen megvalósuló keresztfinanszírozás által okozott versenykorlátozó hatás csekély mértékű. A túlzó árazáshoz hasonlóan a keresztfinanszírozás esetében is az ár tekinthető „stratégiai változó”-nak, hiszen a keresztfinanszírozást a kiegészítő szolgáltatások költségeket meghaladó, túlzó módon meghatározott díjai teszik lehetővé. Ennek megfelelően a kirótt kötelezettségnek ebben az esetben is a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartására kell irányulnia. A túlzó árazáshoz hasonlóan elméletileg ebben az esetben is több kötelezettség is képes lehet arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartását befolyásolja. Az egyes kötelezettségek alkalmazhatóságával kapcsolatban – mivel a keresztfinanszírozás lehetősége alapvetően a túlzó árból fakad – az I.2.2.1. pontban foglaltakhoz hasonló megállapítások fogalmazhatóak meg.
- [62] Az átláthatóság kötelezettség ebben az esetben sem alkalmas arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartását korlátozza. A kiegészítő szolgáltatások díjainak az összekapcsolás potenciális igénybevevői számára történő átláthatóvá tétele önmagában nem képes megakadályozni a túlzó árazást és a túlzó árazás által lehetővé tett keresztfinanszírozást. Az átláthatóság tehát nem megfelelő szabályozói eszköz a keresztfinanszírozás mint versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére.
- [63] A nagykereskedelmi árak és a transzferárak átláthatóvá tételét előíró számviteli szétválasztási kötelezettség a túlzó árazáshoz hasonlóan a keresztfinanszírozás esetében sem alkalmas önmagában a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére, illetve a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek szolgáltatói bevételeken belüli alacsony aránya miatt a számviteli szétválasztási kötelezettség a versenyprobléma láthatóvá tételét is kevésbé képes elősegíteni.
- [64] Az egyenlő elbánás kötelezettség a keresztfinanszírozás szabályozói kezelése tekintetében elsősorban a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletág számára nyújtott kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében megvalósuló diszkriminációmentesség előírását jelentheti. (A kiegészítő szolgáltatások esetében ugyanakkor nehézséget okoz, hogy nem minden esetben azonosítható egyértelműen a külső szolgáltatók számára nyújtott szolgáltatásoknak megfelelő belső teljesítmény.) A túlzó árazás vizsgálatával összefüggésben megállapítottam, hogy bár az egyenlő elbánás kötelezettség alkalmazása a díjak abszolút szintjét nem képes biztosítani, az indokolatlan megkülönböztetést ugyanakkor meg tudja akadályozni és – figyelembe véve az összekapcsolási viszonyok kölcsönösségét is – a túlzó árazás előfordulásának lehetőségét jelentősen csökkenteni tudja. Mivel a keresztfinanszírozás lehetőségét a túlzó árazás teremti meg, ennek megfelelően a túlzó árazás szabályozói kezelése a keresztfinanszírozás előfordulásának a lehetőségét is jelentősen lecsökkenti. Ennek megfelelően az egyenlő elbánás kötelezettség alkalmazása megfelelő szabályozói eszköz a keresztfinanszírozás mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére.
- [65] A közvetlenül a díjak szintjére irányuló, a kiegészítő szolgáltatás díjait szabályozó árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség képes arra, hogy korlátozza a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartását és megakadályozza az erőfölényes helyzetből származó, kiszorító hatású keresztfinanszírozást.

[66] A leírtak alapján megállapítható, hogy a kiegészítő szolgáltatások díja kapcsán potenciálisan felmerülő keresztfinanszírozás mint lehetséges piactorzító magatartásforma kezelésére önmagában sem az átláthatóság, sem a számviteli szétválasztás nem alkalmas ugyanakkor az egyenlő elbánás kötelezettség alkalmas arra, hogy a keresztfinanszírozás előfordulásának valószínűségét, illetve mértékét jelentősen csökkentse, az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség pedig a keresztfinanszírozás előfordulásának lehetőségét teljes mértékben képes megszüntetni. Ennek megfelelően mind az egyenlő elbánás, mind az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség megfelel a probléma természetének és kirovása szükséges lehet a versenyt korlátozó akadály kezeléséhez, így mindkét kötelezettség kirovása indokoltnak tekinthető. Figyelembe véve ugyanakkor a szabályozással járó terheket, továbbá azt, hogy mindkét kötelezettség önmagában is alkalmas a piaci probléma kezelésére, a két kötelezettség együttes kirovása nem tekinthető arányos intézkedésnek. Figyelembe véve továbbá, hogy – ahogyan a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma piaci hatásainak vizsgálata során megállapítottam – az esetlegesen megvalósuló keresztfinanszírozás által okozott versenykorlátozó hatás csekély mértékű, sem a jelentős szabályozási költséggel járó árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség, sem az egyenlő elbánás kötelezettség önmagában a keresztfinanszírozás, mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelése érdekében történő kirovása nem tekinthető arányos szabályozói beavatkozásnak.

I.2.2.3. Árdiszkrimináció

- [67] Az I.1.3. pontban megállapítottam, hogy az árdiszkrimináció mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma mindkét formája szabályozás hiányában felmerülhet az 1-4. piacokon, míg az 5-6. piacok esetében elsősorban a harmadik felek közötti megkülönböztetés megvalósulására van lehetőség, ugyanakkor a mobil hívásvégződtetés szolgáltatás tekintetében az uniós szinten előírt, kötelezően alkalmazandó hívásvégződtetési díj az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásának kezdő időpontját követően nem teszi lehetővé a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára, hogy díjaikat a szabályozott díjszint felett határozzák meg, ennek megfelelően eltérő díjak alkalmazására, tehát árdiszkriminációra sincs lehetőségük. Az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig ugyanakkor a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak lehetőségük van az árdiszkriminációra. Ennek megfelelően a mobil hívásvégződtetés szolgáltatásra vonatkozó uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak bevezetését követően nem indokolt az árdiszkrimináció kezelésére szolgáló kötelezettségek előírása a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók számára. Annak érdekében ugyanakkor, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatóknak az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak bevezetéséig hátralévő átmeneti időszakban se legyen lehetőségük az árdiszkriminációra, az átmeneti időszakban továbbra is indokolt az árdiszkrimináció előfordulásának megakadályozását célzó kötelezettségek alkalmazása.
- [68] Az I.1.3. pontban megállapítottam ugyanakkor, hogy a végződtetési díjak uniós szintű szabályozásától függetlenül az árdiszkrimináció, mint lehetséges versenykorlátozó magatartásforma mindkét formája (külső szolgáltató-belső üzletág, két külső szolgáltató) a hívásvégződtetés szolgáltatás igénybevételéhez szükséges összekapcsoláshoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében szabályozás hiányában előfordulhat. A verseny korlátozása az árdiszkrimináció esetében is az ármeghatározáson keresztül valósulhat meg, ennek megfelelően a kirótt kötelezettségnek ebben az esetben is a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartására kell irányulnia.
- [69] Az átláthatóság kötelezettség alkalmas arra, hogy átláthatóvá tegye az árdiszkriminációt, ugyanakkor – a túlzó árazás és a keresztfinanszírozás vizsgálata során ismertetett okok miatt – önmagában nem elegendő arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató ármeghatározó magatartását korlátozza. Az átláthatóság tehát nem megfelelő szabályozói eszköz az árdiszkrimináció mint versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére.

- [70] A számviteli szétválasztás – a külső árak és a belső transzferárak bemutatásával – elméletileg alkalmas lehet arra, hogy láthatóvá tegye az árdiszkriminációt a szabályozó számára, ugyanakkor önmagában az árak átláthatóságának megteremtése ebben az esetben sem elegendő az árdiszkrimináció mint lehetséges piactorzító magatartásforma kezelésére, továbbá a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek szolgáltatói bevételeken belüli alacsony aránya, illetve a külső szolgáltatásnak megfelelő belső teljesítmény azonosításának nehézsége miatt a számviteli szétválasztási kötelezettség a gyakorlatban a versenyprobléma láthatóvá tételét kevésbé képes elősegíteni.
- [71] A kiegészítő szolgáltatások díjaival kapcsolatban előírt egyenlő elbánás kötelezettség a külső szolgáltatók felé, valamint – amennyiben az adott kiegészítő szolgáltatás esetében értelmezhető – a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletág számára nyújtott díjak tekintetében megvalósuló diszkriminációmentességet jelenti. Az I.1.3. pontban leírtaknak megfelelően a kiegészítő szolgáltatások esetében a külső szolgáltatók felé nyújtott kiegészítő szolgáltatásoknak megfelelő belső teljesítések sok esetben nem azonosíthatók, ezért az árdiszkrimináció a kiegészítő szolgáltatások többségénél a belső-külső viszonylatban nem értelmezhető. Ennek megfelelően az árdiszkriminációval kapcsolatos szabályozásnak elsősorban a külső szolgáltatók irányában megvalósuló egyenlő elbánást kell biztosítani. Mivel az árdiszkrimináció esetében az árak diszkriminatív meghatározása jelenti a versenyt korlátozó magatartásformát, ezért a díjalkalmazás tekintetében előírt egyenlő elbánás elméletileg képes orvosolni az árdiszkriminációt.
- [72] Az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség a díjak közvetlen meghatározásával megakadályozza a jelentős piaci erejű szolgáltatót abban, hogy árait diszkriminatív módon határozza meg, így alkalmas eszköz a lehetséges piactorzító magatartásforma kezelésére.
- [73] A leírtak alapján megállapítottam, hogy az átláthatóság és a számviteli szétválasztás nem tekinthető alkalmas szabályozói eszköznek a kiegészítő szolgáltatások díja kapcsán potenciálisan felmerülő árdiszkrimináció mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére, ugyanakkor mind az egyenlő elbánás, mind az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség alkalmas arra, hogy a versenyt korlátozó magatartásforma előfordulását és ezen keresztül a helyhez kötött és mobil telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacain jelentkező – az I.1.3. pontban ismertetett – kedvezőtlen piaci hatások előfordulását megakadályozza. A lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelése érdekében ugyanakkor nem szükséges mindkét kötelezettség egyidejű kirovása. A két kötelezettség közül az egyenlő elbánás tekinthető a piaci viszonyokba kevésbé beavatkozó, illetve a kisebb szabályozói terhet jelentő változatnak, ennek megfelelően a kiegészítő szolgáltatások díjai tekintetében megvalósuló árdiszkrimináció mint versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának megakadályozása érdekében az egyenlő elbánás kötelezettség előírása tekinthető arányos szabályozói beavatkozásnak.
- [74] Megvizsgáltam továbbá, hogy az egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség kirovása mellett indokolt-e más, a kötelezettség teljesülését támogató kötelezettség kirovása. Megállapítottam, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség – a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevételek szolgáltatói bevételeken belüli alacsony aránya és a kiegészítő szolgáltatásoknak megfelelő belső teljesítmények azonosításának nehézsége miatt – a versenykorlátozó magatartásforma láthatóvá tételét kevésbé képes elősegíteni és így kevésbé alkalmas arra, hogy a szabályozó számára visszacsatolást biztosítson a szabályozás megfelelőségéről, eredményességéről. A leírtak alapján a számviteli szétválasztás kötelezettség kirovása a versenyt korlátozó akadály kezelése érdekében nem tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.

I.2.2.4. Hozzáférés megtagadása

- [75] Az I.1.4. pontban megállapítottam, hogy a hozzáférés megtagadása mint versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában előfordulhat a végződtetési piacon. A verseny korlátozása a hozzáférés megtagadása esetében az összekapcsolástól való elzárkózáson, illetve a hívások eljuttatásához szükséges hálózati szolgáltatások nyújtásának megtagadásán keresztül valósulhat meg. A versenyt korlátozó magatartást a nehezen – jelen esetben egyáltalán nem – megkettőzhető infrastruktúrához, illetve az azon nyújtott szolgáltatáshoz való szabad hozzáférés hiánya teremti meg. Ennek megfelelően a kirótt kötelezettségnek az infrastruktúrához való hozzáférésre, illetve a jelentős piaci erejű szolgáltatónak a megfelelő hálózati szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos magatartására kell irányulnia. Az előírt kötelezettségnek biztosítania kell, hogy a versenyt korlátozó magatartásforma ne valósulhasson meg, tehát a jelentős piaci erejű szolgáltató ne legyen képes arra, hogy a hálózatának összekapcsolását és a megfelelő forgalmi szolgáltatás nyújtását, illetve valamely, az összekapcsolás és a hívásvégződtetés megvalósításához elengedhetetlenül szükséges kiegészítő szolgáltatás nyújtását megtagadja.
- [76] Az átláthatóság, a számviteli szétválasztás valamint az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettségek – jellegüknél fogva – nem alkalmasak a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére. Az átláthatóság, illetve a számviteli szétválasztás kötelezettségek képesek ugyan arra, hogy a szolgáltatásnyújtás feltételei tekintetében megteremtsék az átláthatóságot, a hozzáférés megtagadását ugyanakkor önmagukban nem képesek megakadályozni. Hasonlóan, az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség sem alkalmas a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére, hiszen nem a teljes szolgáltatásnyújtás előírására, hanem csak a szolgáltatásnyújtás egy meghatározott feltételére – az árra – vonatkozik.
- [77] Az egyenlő elbánás abban az esetben lehet alkalmas kötelezettség a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére, ha a jelentős piaci erejű szolgáltató hálózata már élő összekapcsolással rendelkezik, illetve a jelentős piaci erejű szolgáltató a végződtetés forgalmi szolgáltatást valamely társszolgáltató számára már nyújtja. Ebben az esetben az egyenlő elbánás képes biztosítani, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató hálózata és előfizetői – a más összekapcsolással rendelkező társszolgáltatókkal hasonló feltételek mellett – az újonnan összekapcsolást igénylő szolgáltatók számára is elérhetővé váljanak. Az egyenlő elbánás kötelezettségének a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésével kapcsolatos kizárólagos alkalmazásával kapcsolatban azonban számos probléma merül fel. Az egyenlő elbánás nem minden esetben képes biztosítani, hogy az újonnan összekapcsolást igénylő szolgáltató az igényeinek leginkább megfelelő szolgáltatáshoz jusson hozzá, hiszen a kötelezettség csak a meglévő relációkban alkalmazott feltételeknek az újonnan létesülő összekapcsolásra való alkalmazását írhatja elő a jelentős piaci erejű szolgáltató számára, amely feltételek nem feltétlenül esnek egybe az összekapcsolást újonnan igénylő szolgáltató igényeivel. További gyakorlati problémát okoz a különböző partnerekkel kötött hálózati szerződések feltételeinek folyamatos összehangolása, hiszen a jelentős piaci erejű szolgáltatónak a külső partnerei közötti egyenlő elbánást folyamatosan biztosítania kell, így amennyiben valamely hálózati szerződés a felek megállapodása alapján módosul, akkor a módosítást a jelentős piaci erejű szolgáltatónak minden esetben meg kell vizsgálnia abból a szempontból, hogy az befolyásolja-e az egyenlő elbánás kötelezettség érvényesülését és amennyiben igen, akkor más szolgáltatókkal kötött hálózati szerződéseit is ennek megfelelően módosítania kell. A kötelezettség kizárólagos alkalmazása a leírtak miatt a gyakorlatban a jogvitás eljárások számának növekedéséhez vezethet, ami mind a szolgáltatói, mind a szabályozói oldalon megnöveli a szabályozás költségét. Az egyenlő elbánás kötelezettségének a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésével kapcsolatos kizárólagos alkalmazása tehát – az alkalmazás jelentő adminisztratív terhei miatt – nem tekinthető hatékony szabályozói beavatkozásnak.

- [78] A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek előírása alkalmas a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásformának a kezelésére. A kötelezettség keretében a szabályozó közvetlenül előírhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató számára a hálózatának más szolgáltatók hálózatával való összekapcsolását, illetve szolgáltatásnyújtási kötelezettséget határozhat meg a hívások eljuttatásához szükséges végződtetés forgalmi szolgáltatás tekintetében. A kötelezettség keretében a szabályozó – a lehetséges versenykorlátozás mértékéhez igazodó részletezettséggel – az összekapcsolás, illetve a végződtetési szolgáltatás nyújtásának feltételeit is meghatározhatja. A hozzáférési kötelezettség tehát közvetlenül a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformát lehetővé tevő szűk keresztmetszet – tehát az infrastruktúrához, illetve a hálózati szolgáltatásokhoz való hozzáférés – megszüntetésére irányul, ennek megfelelően alkalmas arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatót megakadályozza abban, hogy a hálózatok összekapcsolásától, illetve a megfelelő forgalmi szolgáltatások nyújtásától elzárkózzon.
- [79] A kötelezettségek vizsgálata alapján megállapítható, hogy a hozzáférés megtagadása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére sem az átláthatóság, sem a számviteli szétválasztás nem alkalmas, az egyenlő elbánás kötelezettség és a hozzáférési kötelezettség ugyanakkor képes arra, hogy a hálózatok összekapcsolásától, illetve a megfelelő forgalmi szolgáltatások nyújtásától való elzárkózást és a telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacain jelentkező – az I.1.4. pontban ismertetett – kedvezőtlen piaci hatások előfordulását megakadályozza. A lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelése érdekében⁸ ugyanakkor nem szükséges mindkét kötelezettség egyidejű kirovása. A korábban leírtak alapján megállapítható, hogy a hozzáférési kötelezettség hatékonyabban, kisebb szabályozói teherrel képes kezelni a hozzáférés megtagadását. Ennek megfelelően a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelése érdekében a hozzáférési kötelezettség kirovása tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.
- [80] Megvizsgáltam továbbá, hogy a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek előírása mellett indokolt-e más, a kötelezettség teljesülését támogató kötelezettség kirovása. Megállapítottam, hogy az összekapcsolással kapcsolatos alapvető információk nyilvánosságra hozatala – azon kívül, hogy mind a szolgáltatást igénybe vevők, mind a szabályozó számára átláthatóvá teszi és segít beazonosítani az esetlegesen előforduló versenykorlátozó magatartásformákat – csökkenti a szolgáltatók közötti megegyezéssel, a hálózati szerződések megkötésével kapcsolatos költségeket (feltételek egyértelműsége, vitás helyzetek elkerülése). Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a jelentős piaci erejű szolgáltatót a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Az átláthatóság kötelezettség teljesítése – mivel a kötelezően előírt összekapcsolás esetén egyébként is megosztott információk nyilvánosságra hozatalát követeli meg a jelentős piaci erejű szolgáltatótól – kis szabályozói terhet jelent, ugyanakkor a másik oldalon jelentősen csökkentheti az összekapcsolás megvalósításával kapcsolatos tranzakciós költségeket. Az átláthatóság kötelezettség tehát ily módon hatékonyan támogatja a hozzáférési kötelezettség érvényesülését. A leírtak alapján a hozzáférési kötelezettség megfelelő érvényesülése érdekében az átláthatóság kötelezettség előírása is indokoltnak tekinthető.

I.2.2.5. Az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása

---

⁸ Hangsúlyozandó, hogy a kötelezettségek párhuzamos kirovása csak a hozzáférés megtagadása mint lehetséges piactorzító magatartásforma kezelése tekintetében nem indokolt, más lehetséges piactorzító magatartásformák indokolhatják az egyenlő elbánás kötelezettség előírását.

- [81] Az I.1.5. pontban megállapítottam, hogy az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában előfordulhat a végződtetési piacon. A stratégiai változó – tehát az a tényező, amin keresztül a verseny korlátozása megvalósulhat – jelen esetben az információ, ami a jelen határozatban azonosított érintett piacok esetében elsősorban az összekapcsolás, illetve a forgalmi szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos információkat jelentheti. Ennek megfelelően a kirótt kötelezettségnek a jelentős piaci erejű szolgáltatónak az információk átadásával kapcsolatos magatartására kell irányulnia. Az előírt kötelezettségnek biztosítani kell, hogy a versenyt korlátozó magatartásforma ne valósulhasson meg, tehát a jelentős piaci erejű szolgáltató ne legyen képes arra, hogy az összekapcsoláshoz, illetve a végződtetés igénybevételéhez elengedhetetlenül szükséges információk átadását megtagadja.
- [82] Az átláthatóság kötelezettség keretében a szabályozó előírhatja a jelentős piaci erejű szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. A kötelezettség tehát közvetlenül célozza a jelentős piaci erejű szolgáltatók az információk átadásával kapcsolatos magatartását és az összekapcsoláshoz, valamint a végződtetés forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges információk átláthatóságának megteremtésével képes arra, hogy megakadályozza, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges információkat visszatartsa. Az átláthatóság tehát megfelelő szabályozói eszköz a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy még a legrészletesebben előírt átláthatóság kötelezettség – figyelembe véve, hogy az egyes összekapcsolások, hálózatok, illetve szolgáltatók jellemzői eltérhetnek egymástól – sem képes teljes körű átláthatóságot teremteni az egyes összekapcsolásokhoz szükséges információk tekintetében, ugyanakkor az összekapcsolás általános feltételei nyilvánosságának megteremtésével jelentősen csökkenti a tranzakciós költségeket és korlátozza a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának lehetőségét.
- [83] Az összekapcsoláshoz, illetve a végződtetés igénybevételéhez szükséges információkkal kapcsolatban előírt egyenlő elbánás kötelezettség a külső szolgáltatók felé, valamint a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletága számára nyújtott információk tekintetében megvalósuló diszkriminációmentességet jelenti. Mivel az azonosított lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma az információk diszkriminatív felhasználásán⁹ keresztül valósul meg, ezért az információk tekintetében előírt egyenlő elbánás elméletileg megfelelő szabályozói eszköz a probléma kezelésére. Az egyenlő elbánás kizárólagos alkalmazása ugyanakkor a kötelezettség gyakorlati alkalmazása és ellenőrzése – az összekapcsolási relációk számossága és esetenkénti eltérései miatt – jelentős adminisztratív költségekkel jár. Az egyenlő elbánás kötelezettségének az információ visszatartása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésével kapcsolatos kizárólagos alkalmazása tehát nem tekinthető hatékony szabályozói beavatkozásnak. A kötelezettség ugyanakkor – figyelembe véve az előző bekezdésben, az átláthatóság kötelezettség alkalmazásának korlátaival kapcsolatosan leírtakat – az egyenlő elbánás általános követelményének előírásán keresztül kiegészítheti, támogathatja az átláthatóság kötelezettséget és a két kötelezettség együtt hatékonyan képes kezelni az azonosított lehetséges piactorzító magatartásformát.
- [84] A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek, az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség és a számviteli szétválasztás nem alkalmasak az azonosított lehetséges versenytorzó magatartásforma kezelésére, mivel alkalmazásuk nem az információra, hanem más, a szolgáltatásnyújtást befolyásoló tényezőkre (infrastruktúra, ár) irányulnak.

---

⁹ Az információ visszatartása is az információ diszkriminatív felhasználását jelenti, annak szélsőséges esetét képviseli.

[85] A leírtak alapján megállapítottam, hogy az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére mind az átláthatóság, mind az egyenlő elbánás kötelezettség alkalmas. Az egyes kötelezettségek kizárólagos alkalmazásával kapcsolatban ismertetett gyakorlati problémák miatt a két kötelezettség együttes alkalmazása szükséges ahhoz, hogy a szabályozás minden esetben megakadályozza, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató az összekapcsoláshoz, illetve a végződtetés igénybevételéhez elengedhetetlenül szükséges információkat visszatartsa. A szabályozás ily módon képes arra, hogy a telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacain jelentkező – az I.1.5. pontban ismertetett – kedvezőtlen piaci hatások előfordulását megakadályozza. A leírtak alapján az információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma esetében az átláthatóság és az egyenlő elbánás együttes előírása tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.

I.2.2.6. Indokolatlan előírások, követelmények

- [86] Az indokolatlan előírások, követelmények meghatározása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma szabályozás hiányában előfordulhat a mobil hívásvégződtetés nagykereskedelmi piacán. Az I.1.6. pontban megállapítottam, hogy a verseny ily módon történő korlátozása akkor valósulhat meg, amikor a jelentős piaci erejű szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vétele szempontjából indokolatlan előírásokat vagy követelményeket támaszt az igénybevevő szolgáltatók számára. Ennek megfelelően a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának megakadályozása érdekében olyan kötelezettség előírására van szükség, amely biztosítja, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató csak az összekapcsolás és a végződtetés igénybevételéhez szükséges követelményeket, illetve előírásokat határozhasson meg.
- [87] Az átláthatóság kötelezettség lehetővé teszi, hogy a szabályozó a jelentős piaci erejű szolgáltató számára a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát írja elő. Az információk nyilvánossága mind a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók, mind a szabályozó számára átláthatóságot teremt a szolgáltatás igénybevételének feltételei tekintetében, tehát az indokolatlan előírásokat, követelményeket is átláthatóvá teszi, ami – a szabályozói beavatkozás lehetőségével együtt – a jelentős piaci erejű szolgáltatót visszatarthatja a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma gyakorlásától. Az átláthatóság tehát megfelelő szabályozói eszköz a versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére. Az előző pontban leírtakhoz hasonlóan azonban itt is meg kell jegyezni, hogy – az egyes összekapcsolások, hálózatok, illetve szolgáltatók egyedisége miatt – még a legrészletesebben előírt átláthatóság kötelezettség sem képes a szolgáltatásnyújtás valamennyi aspektusának teljes nyilvánosságát megteremteni, ugyanakkor a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos előírások, követelmények nyilvánosságának megteremtésével jelentősen korlátozza a lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának lehetőségét.
- [88] Az egyenlő elbánás kötelezettség az indokolatlan előírások, követelmények meghatározása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma esetében azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató nem tehet különbséget a szolgáltatásnyújtás feltételei tekintetében a külső szolgáltatók, valamint a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletága között. Az egyenlő elbánás kötelezettség önmagában nem képes megakadályozni a versenyt korlátozó magatartásforma előfordulását, a kötelezettség kizárólagos alkalmazása tehát nem tekinthető hatékony szabályozói beavatkozásnak. Az egyenlő elbánás kötelezettség ugyanakkor – elsősorban a külső-belső egyenlő elbánás előírásán keresztül – csökkenti a versenyt korlátozó magatartásforma előfordulásának valószínűségét, a kötelezettség tehát az egyenlő elbánás általános követelményének előírásán keresztül kiegészítheti, támogathatja az átláthatóság kötelezettséget és a két kötelezettség együtt hatékonyan képes kezelni az azonosított lehetséges versenyt korlátozó magatartásformát.

- [89] A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség keretében a szabályozó részletesen meghatározhatja az összekapcsolás, illetve a végződtetés szolgáltatás nyújtásának feltételeit. A szolgáltatásnyújtás feltételeinek részletes előírása megakadályozhatja a jelentős piaci erejű szolgáltatót abban, hogy a szolgáltatás igénybevételét indokolatlan előírásokkal, követelményekkel nehezítse. A hozzáférési kötelezettség elméletileg tehát megfelelő szabályozói eszköz a probléma kezelésére. A szolgáltatásnyújtás feltételeinek szabályozó általi részletes előírása – az egyedi összekapcsolások és így a szolgáltatásnyújtás feltételeinek eltérései miatt – ugyanakkor a gyakorlatban jelentős adminisztratív terhet ró mind a szabályozóra, mind a szolgáltatóra. Ezért a szolgáltatásnyújtás feltételeinek a hozzáférési kötelezettség keretében történő részletes előírása nem tekinthető hatékony szabályozói beavatkozásnak.
- [90] Az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettség és a számviteli szétválasztás elsősorban ár-jellegű piactorzító magatartásformák kezelésére alkalmas kötelezettségek, ezért nem alkalmasak a jelen pontban tárgyalt (nem ár-jellegű) lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére.
- [91] A leírtak alapján megállapítottam, hogy az indokolatlan előírások, követelmények meghatározása mint lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére mind az átláthatóság, mind az egyenlő elbánás kötelezettség, mind a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek alkalmasak. Megállapítottam továbbá, hogy az átláthatóság és az egyenlő elbánás együttes alkalmazása hatékonyan képes kezelni a lehetséges piactorzító magatartásformát, míg a hozzáférési kötelezettség alkalmazása a gyakorlatban jelentős szabályozói teherrel jár. Mindkét szabályozási lehetőség alkalmas tehát a lehetséges piactorzító magatartásforma kezelésére, a két lehetőség közül az átláthatóság és az egyenlő elbánás együttes alkalmazása jár kisebb szabályozói teherrel, ennek megfelelően az indokolatlan előírások, követelmények meghatározása mint piactorzító magatartásforma esetében az átláthatóság és az egyenlő elbánás együttes előírása tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak.

I.2.2.7. Arányos és indokolt kötelezettségek

- [92] Az I.2.2.1.-I.2.2.6. pontban elvégzett vizsgálatok alapján a következő kötelezettségek alkalmasak leginkább a I.1. pontban feltárt versenyt korlátozó akadályok kezelésére:

1. táblázat: Piactorzító magatartásformák és kezelésükre alkalmas kötelezettségek

Piactorzító magatartásforma	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Túlzó árazás	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Keresztfinanszírozás	A lehetséges versenykorlátozás mértéke miatt nem arányos kötelezettség előírása
Árdiszkrimináció	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Hozzáférés megtagadása	Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek (Eht. 106-107. §) Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása	Átláthatóság (Eht. 102-103. §) Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)

Piactorzító magatartásforma	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Indokolatlan előírások, követelmények	Átláthatóság (Eht. 102-103. §) Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)

- [93] Megállapítottam továbbá, hogy a mobil hívásvégződtetés díj szintjére vonatkozó egységes, uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig tartó átmeneti időszakban indokolt a mobil hívásvégződtetési díjjal összefüggésben esetlegesen felmerülő túlzó árazás, keresztfinanszírozás, árdiszkrimináció előfordulásának megakadályozását célzó kötelezettségek alkalmazása.

I.3. Kötelezettségek megállapítása

- [94] Az I.1. pontban elvégzett vizsgálatok során azonosítottam azokat a versenyt korlátozó akadályokat, amelyek alkalmasak lehetnek a verseny korlátozására az érintett piacokon. Az I.2. pontban elvégeztem a versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő, azokkal arányos és indokolt kötelezettségek értékelését. Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a következő kötelezettségek fenntartása, illetve – a 4. és 5. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében – kirovása tekinthető arányos és indokolt szabályozói intézkedésnek az érintett piacokon.

2. táblázat: Arányos és indokolt kötelezettségek az érintett piacokon

Kötelezettség	Érintett piac
Átláthatóság (Eht. 102. §)	1., 2., 3., 4., 5., 6.
Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)	1., 2., 3., 4., 5., 6.
Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek (Eht. 106-107. §)	1., 2., 3., 4., 5., 6.

- [95] Megállapítottam továbbá, hogy a mobil hívásvégződtetési díj tekintetében az uniós szintű díjszabályozás bevezetéséig terjedő átmeneti időszakban indokolt a versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő kötelezettségek alkalmazása.
- [96] Az Eht. 63. § (1) bekezdése az indokoltság és arányosság vizsgálatán túl a jelentős piaci erejű szolgáltató részére történő kötelezettségek előírása során a 2. §-ban meghatározott követelményeknek való megfelelést is rögzíti. Elsődlegesen hangsúlyozandó, hogy az Eht. 62-66. §-aiban található, a jelentős piaci erejű szolgáltatók azonosításával és a kötelezettségek előírásával kapcsolatos rendelkezések alapvető célja, hogy az Eht. 2. §-ában rögzített célok teljesülését elősegítsék, az Eht. ezen rendelkezései ezen célokat és alapelveket biztosító eljárást, eszközrendszert rögzítik. Ennek megfelelően, amennyiben a Hatóság az Eht. 62-66. §-ban rögzített szempontok figyelembevételével érintett piacot, jelentős piaci erejű szolgáltatót azonosít és a versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő, azokat kezelni képes kötelezettséget ír elő, akkor az szükségszerűen hozzájárul az Eht. 2. §-ban foglalt célok teljesüléséhez, illetve elméletileg is kizárható, hogy a szabályozás eredményeként a célok tekintetében a szabályozás nélküli helyzetnél kedvezőtlenebb helyzet álljon elő. Tekintettel arra, hogy az Eht. 2. §-a számos, jelen piaccal közvetlen összefüggésben nem lévő követelményt is rögzít, ezért elsődlegesen megvizsgáltam, hogy mely célok és alapelvek érvényesülése kapcsolódik vagy értelmezhető közvetlenül jelen piaccal. Ez alapján megállapítottam, hogy az Eht. 2. §-ában rögzített követelmények közül az ex-ante szabályozással és a

jelen határozatban vizsgált piaccal összefüggésben az e), f) és g) alpontokban foglalt követelmények értelmezhetők, illetve ezek az alpontok azok, amelyekből – a Kódexben rögzített rendelkezéseket is figyelembe véve – az Eht. 62-66. §-ban rögzített hatósági feladatok levezethetők. Az Eht. 63. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ezt követően megvizsgáltam a megállapított kötelezettségek és az Eht. 2. §-ban foglalt célok teljesülése közötti összefüggést és megállapítottam, hogy azáltal, hogy a kirótt kötelezettségek az I.1.1.-I.1.6. pontban feltárt versenyt korlátozó akadályoknak megfelelnek, azok kezelésére alkalmasak, hozzájárulnak az I.1.1.-I.1.6. pontokban a telefonszolgáltatások kiskereskedelmi piacain szabályozás hiányában esetlegesen felmerülő kedvezőtlen piaci hatások előfordulásának megelőzésére. Ennek megfelelően a kirótt kötelezettségek biztosítják az Eht. 2. § e), f) és g) pontjában foglalt, a jelen határozatban azonosított piac esetében értelmezhető célok teljesülését, amennyiben az összekapcsolási viszonyok kritikus elemeinek szabályozásával hozzájárulnak a versenyt torzító vagy korlátozó akadályok felszámolásához és a verseny hatékonyságának a növekedéséhez, segítik az új szereplők piacra lépését, illetve a hálózatok összekapcsolását, biztosítják a jelentős piaci erővel rendelkezők befolyásának – a hatékony piaci verseny kialakulásához és fenntartásához szükséges mértékű – differenciált ellensúlyozását, valamint elősegítik, hogy a piaci résztvevők a versenytársak érdekeit tiszteletben tartva, az üzleti tisztesség követelményeinek megfelelően folytassák tevékenységüket.

- [97] A kötelezettségek részletes tartalmának megállapítása során vizsgáltam, hogy a kirótt kötelezettségek milyen formában alkalmasak leginkább a feltárt versenyt korlátozó akadályok kezelésére. A versenyt korlátozó akadályoknak megfelelő kötelezettségek kiválasztásához hasonlóan a kötelezettségek részletszabályainak megalkotása során is törekedtem arra, hogy a szabályozási cél elérését még biztosító, a lehető legkisebb szabályozói teherrel járó megoldást válasszam ki.

I.3.1. Átláthatóság

- [98] Az átláthatóság kötelezettséget a BI/30556-56/2014. számú határozatban is előírtam, az elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy a kötelezettség fenntartása továbbra is indokolt.
- [99] Az átláthatóság kötelezettség a „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobil rádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piacon elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások igénybevételének részletes (szerződési) feltételeinek – beleértve az igénybe vehető nagykereskedelmi szolgáltatások árait – nyilvánosságra hozatalát jelentheti. Az átláthatóság a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Az egyes, korábban azonosított és az átláthatóság kötelezettségen keresztül kezelhető versenyt korlátozó magatartásformákkal összefüggésben a következő típusú információk nyilvánosságra hozatalára lehet szükség:

3. táblázat: Versenyt korlátozó magatartásformák és az átláthatóság keretében nyilvánosságra hozandó információk tartalma

Versenyt korlátozó magatartásforma	Átláthatóság keretében nyilvánosságra hozandó információk
Hozzáférés megtagadása	Hozzáféréssel kapcsolatos alapvető információk (minden olyan információ, ami az összekapcsolás és hívásvégződtetés megvalósításához a Jogosult Szolgáltató számára szükséges)
Információ visszatartása, illetve diszkriminatív felhasználása	Hozzáféréssel kapcsolatos alapvető információk (a belső szolgáltatásokhoz hasonló tartalommal és időben)
Indokolatlan előírások, követelmények	Hozzáférés részletes műszaki, gazdasági, jogi feltételei

[100] A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos átláthatóság megteremtése érdekében a kötelezettségnek – a szolgáltatás jellegének megfelelően – az összekapcsolással kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványra, a hálózati topológiára is vonatkoznia kell, beleértve a nagykereskedelmi szolgáltatás-hozzáférési pontok földrajzi helyét. Az IP-alapú összekapcsolásra történő átállás során az átláthatóság kiemelt fontosságú a Kötelezett Szolgáltatók összekapcsolást érintő tervezett fejlesztései vonatkozásában is. A nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele műszaki feltételeinek átláthatósága azért is elengedhetetlen, mert a Kötelezett Szolgáltatókkal összekapcsolási jogviszonyt létrehozni kívánó Jogosult Szolgáltatóknak ismerniük kell a Kötelezett Szolgáltatók hálózatának alapvető tulajdonságait ahhoz, hogy az összekapcsolás műszakilag zavarmentes legyen, továbbá, hogy saját előfizetőik részére biztonságosan és előre vállalt minőségű szolgáltatást tudjanak nyújtani. A Kötelezett Szolgáltatókkal összekapcsolási jogviszonyra lépő Jogosult Szolgáltatók többsége a Kötelezett Szolgáltató hálózatát is igénybe veszi az előfizetői szolgáltatások nyújtásához, ezért előre vállalt, meghatározott minőségű előfizetői szolgáltatások nyújtására ezen kötelezettség nélkül – amely ki kell, hogy terjedjen a hibabejelentés, hibaelhárítás és a minőségbiztosítás terén kifejtendő együttműködésre is – a Jogosult Szolgáltatók nem lennének képesek. Fentiekén túl az átláthatóság képes csökkenteni annak a valószínűségét, hogy egy Kötelezett Szolgáltató a különböző Jogosult Szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon.

[101] A leírtak figyelembevételével és a többi kirótt kötelezettségre is tekintettel az átláthatóság kötelezettség részletes tartalmát a rendelkező részben foglaltak szerint állapítottam meg a következőkben részletezett indokok alapján.

[102] Az átláthatóság keretében kötelezően nyilvánosságra hozandó információk körében kismértékben módosult az előző határozathoz képest. A Kötelezett Szolgáltatók által kötelezően nyilvánosságra hozandó, a rendelkező rész I. A) pont második francia bekezdésének a)-i) pontjaiban felsorolt információk körét a h) pontban pontosítottam annak érdekében, hogy egyértelművé váljon a Jogosult Szolgáltató által igénybe vehető, illetve kötelezően igénybe veendő szolgáltatások (kiegészítő, támogató és emelt szintű szolgáltatások) köre. Ennek keretében rögzítettem, hogy kiegészítő szolgáltatásnak csak az a szolgáltatás tekinthető, amely az adott összekapcsolás megvalósításához, illetve az adott összekapcsolási ponton a végződtetési forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez nélkülözhetetlen. A szolgáltatások körével kapcsolatos átláthatóság – a hatósági ellenőrzés

lehetőségével együtt – segítheti az egyenlő elbánás érvényesülését a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott szolgáltatások tekintetében és hozzájárulhat ahhoz, hogy a Kötelezett Szolgáltató ne legyen képes indokolatlan, az összekapcsolás megvalósításához nem elengedhetetlenül szükséges szolgáltatásokat kialakítani. Az a)-i) pontokban található információk az összekapcsolással kapcsolatos olyan alapvető információk, amelyeket a szolgáltatók az összekapcsolás esetén egyébként is megosztanak egymással, ezért a kötelező nyilvánosságra hozataluk – figyelembe véve azt is, hogy az 1., 2., 3., 6.. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók, illetve az összekapcsolást más szolgáltató összekapcsolási pontján megvalósító Netfone esetében az összekapcsolást biztosító szolgáltató honlapján a korábbi kötelezettség alapján jelenleg is elérhetőek, a 4. piacon első alkalommal jelentős piaci erejüként azonosított Digit az összekapcsolási feltételek nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos kötelezettség a helyhez kötött összekapcsolás tekintetében a rá más piacon (1/2014.) kirótt kötelezettség alapján jelenleg is terheli – nem jelent jelentős megterhelést a szolgáltatók számára, ugyanakkor – az 1.2.2. pontban leírtaknak megfelelően – elengedhetetlenül szükségesek a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák (hozzáférés megtagadása, az információ visszatartása, indokolatlan előírások) kezeléséhez.

- [103] Annak érdekében, hogy a kötelezettség teljesítése azon szolgáltatóknak se okozzon megterhelést, amelyek az összekapcsolást kizárólag valamely harmadik szolgáltató összekapcsolási pontján valósítják meg, lehetővé tettem, hogy a nyilvánosságra hozatali kötelezettség a harmadik szolgáltató feltételeinek megfelelő hivatkozásával is megvalósítható legyen. Ez a megoldás figyelemmel van az összekapcsolás megvalósításával kapcsolatos jelenlegi piaci gyakorlatra és az eltérő üzleti modellre. A közzététel ily módon történő megvalósítása ugyanakkor nem változtat a közzététellel kapcsolatos kötelezettség címzettjén, vagyis az előírt adatok jelen határozatnak megfelelő módon történő nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos felelősség a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatót terheli. Fontos hangsúlyozni továbbá, hogy amennyiben a nyilvánosságra hozott feltételek az összekapcsolást biztosító harmadik fél honlapján kerülnek elhelyezésre, akkor a teljes átláthatóság megteremtése érdekében a Kötelezett Szolgáltatóra vonatkozó feltételeknek – amennyiben tartalmukban eltérnek – el kell különülniük a harmadik fél által a saját érdekében történő összekapcsolásra vonatkozó feltételektől.
- [104] Annak érdekében, hogy a nyilvánosságra hozott információk könnyen fellelhetőek legyenek a Jogosult Szolgáltatók számára, a közzététel helyének tekintetében fenntartottam azt a kötelezettséget, hogy a honlapon közzétett információknak két egyértelmű menüpont lépésből kell elérhetőnek lenniük. A megfelelő internetes azonosító címek (URL-ek) Hatóság számára történő megküldésével kapcsolatos kötelezettséget a BI/30556-56/2014. számú határozat is előírta az 1., 2., 3, 6. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatók számára. A kötelezettség teljesítésének ellenőrzése és a piaci átláthatóság megteremtése érdekében továbbra is indokolt a Kötelezett Szolgáltatók számára gyakorlati terhet nem jelentő kötelezettség fenntartása és a 4. és 5. piacokon történő előírása.

I.3.2. Egyenlő elbánás

- [105] Az egyenlő elbánás kötelezettséget az 1., 2., 3., 6. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozat is előírta, az elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy a kötelezettség módosított formában történő fenntartása és a 4. és 5. piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében kirovása indokolt a rendelkező részben előírt tartalommal.
- [106] A lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák vizsgálata során megállapítottam, hogy az egyenlő elbánás kötelezettség önmagában történő alkalmazása nem tekinthető hatékony szabályozói beavatkozásnak, a kötelezettség ugyanakkor – figyelembe véve az átláthatóság kötelezettségek alkalmazásának korlátait – az egyenlő elbánás általános követelményének előírásán keresztül megfelelően támogathatja az átláthatóság kötelezettség érvényesülését és a két kötelezettség együtt

hatékonyan képes kezelni a I.2.2.5. és I.2.2.6. pontban azonosított lehetséges versenyt korlátozó magatartásformákat.

- [107] Az egyenlő elbánás tartalmában nem módosult, ugyanakkor a kiegészítő szolgáltatások díjazásával kapcsolatos egyenlő elbánás követelményének kiemelésével kiegészítésre került. Az egyenlő elbánás kötelezettsége ennek megfelelően – az azonosított lehetséges versenyt korlátozó magatartásformákhoz igazodva – továbbra is magában foglalja a külső szolgáltatók, valamint a külső szolgáltatók és a saját kiskereskedelmi üzletága közötti diszkriminációmentesség követelményét az Eht. 104. §-ban található jogszabályi megfogalmazásnak megfelelően, ugyanakkor emellett – a kiegészítő szolgáltatások díjaival kapcsolatban az I.1.1.-I.1.3. pontokban bemutatott lehetséges árjellegű versenyt korlátozó magatartásformák megfelelő kezelése, az egyértelműség és a jobb ellenőrizhetőség érdekében – szükségesnek tartottam az egyenlő elbánás követelményének külön kiemelését a kiegészítő szolgáltatások tekintetében. A rendelkezésben kiemelt szempontok (alkalmazott eljárás, számítási módszer, figyelembe vett szempontok) egyrészt egyértelművé teszik a jelentős piaci erejű szolgáltató számára, hogy milyen módon kell érvényesíteniük az egyenlő elbánást, másrészt a kötelezettség ellenőrzése tekintetében is egyértelműséget teremtenek. Az egyenlő elbánás kötelezettség a kiegészítő szolgáltatások díjazásával kapcsolatos kiegészítéssel együtt sem jelent jelentős megterhelést a szolgáltatók számára, annak általános jellegéből adódóan, ugyanakkor – az I.2.2. pontban leírtaknak megfelelően – elengedhetetlenül szükséges a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák (árdiszkrimináció, túlzó árazás) kezeléséhez.

I.3.3. Árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettségek

- [108] Az I.2. pontban elvégzett vizsgálatok során megállapítottam, hogy bár az árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettségek alkalmazásának szükségességét alátámasztó versenykorlátozó magatartásformák szabályozás hiányában előfordulhatnak a piacon, a végződtetési díjak szintjét uniós szinten megállapító szabályozás az ármeghatározó magatartáshoz kapcsolódó lehetséges versenykorlátozó magatartásformák előfordulását képes megakadályozni, ezért a végződtetési díjak szintjére irányuló, árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos további kötelezettségek előírása a végződtetési díjak szintjére irányuló uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásának kezdő időpontját követően nem indokolt. Megállapítottam továbbá, hogy az Eht. 108-108/A. § szerinti rendelkezések mindaddig nem is teszik lehetővé a hívásvégződtetési díjak szintjére vonatkozó kötelezettség előírását, amíg az Európai Bizottság uniós szinten állapítja meg a maximális hívásvégződtetési díjakat. Megállapítottam ugyanakkor, hogy az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig terjedő átmeneti időszakban továbbra is indokolt a mobil hívásvégződtetési díjakhoz kapcsolódó lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák kialakulását megakadályozó, a végződtetési díjak megfelelő szintjét biztosító átmeneti szabályozás kialakítása.
- [109] A BI/30556-56/2014. számú határozat a lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák kezelése érdekében a Hatóság által elkészített BU-LRIC költségmodell alkalmazásával kiszámított költségalapú ár alkalmazására vonatkozó kötelezettséget írt elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára. Figyelembe véve a költségmodell kialakításával és adatokkal való feltöltésével kapcsolatos jelentős szabályozási terheket, az így meghatározott díj jelenleg alkalmazott díjtól, illetve az ezzel megegyező mértékű, az egységes uniós szabályozás bevezetését követően alkalmazandó díjtól való eltérését, az átmeneti időszakban alkalmazandó díjak hatósági BU-LRIC modellel történő megállapítása nem tekinthető arányos intézkedésnek. Az Eht. 63. § (5) bekezdése lehetővé teszi az Elnök számára, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót terhelő kötelezettség megszüntetéséről rendelkező határozatában a megszüntetésre kerülő kötelezettséget a határozatban foglalt átmeneti ideig hatályban tartsa. Ennek megfelelően – figyelembe véve a hívásvégződtetési díj megállapításához kapcsolódó hatáskörrel kapcsolatos, az Eht. 108/A. §-ban foglalt korlátozást is – a rendelkező részben a költségalapúság kötelezettség alkalmazását megszüntettem oly módon, hogy a BI/30556-56/2014.

számú határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók a BI/30556-56/2014. számú határozatban előírt költségalapúság kötelezettségnek az uniós szintű díjszabályozás szerinti díj alkalmazásának kezdő időpontjáig tartó időszakban továbbra is kötelesek megfelelni. Ez a megoldás az átmeneti időszakban is biztosítja, hogy a lehetséges versenykorlátozó magatartásformák ne fordulhassanak elő, árstabilitást biztosít, emellett a lehető legkisebb megterhelést jelenti a korábban is jelentős piaci erővel rendelkezőként azonosított szolgáltatók számára. Megvizsgáltam továbbá, hogy a 4. és 5. piacon első alkalommal jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében indokolt-e az átmeneti időszakra vonatkozó átmeneti kötelezettségek előírása. E szolgáltatók esetében az átmeneti időszakra vonatkozó szabályozott díjak megállapítására csak oly módon lenne lehetőség, ha az átmeneti időszakra az árszabályozással és költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettséget új kötelezettségként írnám elő számukra a jelen határozatban. Figyelembe véve az uniós szintű díjszabályozás szerinti díjak alkalmazásáig hátralévő idő hosszát (néhány hónap) és a kötelezettség előírásával járó jelentős szabályozói terheket (új BU-LRIC modell összeállítása, adatok frissítése), a kötelezettség néhány hónapos időtartamra történő előírása nem tekinthető arányos szabályozói beavatkozásnak. Megállapítottam továbbá, hogy mindkét szolgáltató szabályozás hiányában is a szabályozott díjszintnek megfelelő végződtetési díjat alkalmazza, annak módosítása – figyelembe véve a díjmódosítással kapcsolatos előzetes értesítésre vonatkozó határidőket is – technikailag nehezen kivitelezhető, illetve az esetleges módosításból származó bevétel többlet a módosítással kapcsolatos többletköltségeket ilyen rövid időtávon valószínűsíthetően nem ellensúlyozná, ezért a túlzó árazás előfordulásának valószínűsége az egységes uniós díjszabályozás bevezetéséig terjedő néhány hónapos időszakban elhanyagolható. Mindezek alapján a 4. és 5. piacon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók számára nem írtam elő az Eht. 108. § szerinti árszabályozással és költségelszámolással kapcsolatos kötelezettséget.

I.3.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

- [110] A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget az 1., 2., 3., 6. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított Kötelezett Szolgáltatókra a BI/30556-56/2014. számú határozat is előírta, az elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy a kötelezettség fenntartása és a 4. és 5. számú érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók esetében kirovása indokolt a rendelkező részben előírt tartalommal.
- [111] Az Eht. 106. § (2) bekezdése alapján az Elnök a 106. §-ban foglalt kötelezettségeket – így a hálózatok összekapcsolásával kapcsolatos kötelezettséget – abban az esetben írhatja elő, ha a 106/A. § szerinti, az elektronikus hírközlési építményekhez való hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek önmagukban nem járulnak hozzá kellőképpen a hatékony piaci verseny kialakulásához és a végfelhasználók érdekeinek érvényesüléséhez. Ennek megfelelően első lépésben megvizsgáltam, hogy az Eht. 106/A. § szerinti kötelezettségek előírása megfelelő szabályozói megoldásnak tekinthető-e a feltárt lehetséges versenyt korlátozó magatartásforma, tehát a hozzáférés megtagadásának a kezelésére. Az Eht. 106/A. §-a alapján a Hatóság az elektronikus hírközlési építményekhez – így különösen az épületekhez vagy az épületek kábelbevezetéséhez, az épületen belüli vezetékekhez, kábelekhez, továbbá antennaszervezetekhez, tornyokhoz és egyéb támasztó szerkezetekhez, oszlopokhoz, tartóoszlopokhoz, alépítményekhez, kábelcsatornákhöz, ellenőrzőkamrákhoz, ellenőrzőaknákhöz és szekrényekhez – való hozzáférési kötelezettséget és a kapcsolódó közös eszközhasználatra vonatkozó kötelezettséget írhat elő. Megállapítottam, hogy az Eht. 106/A. §-ban felsorolt kötelezettségek közül több kapcsolódhat az összekapcsolás megvalósításához (pl. kábelbevezetéshez való hozzáférés), ugyanakkor az összekapcsolástól való elzárkózást nem képesek megakadályozni, a feltárt lehetséges versenykorlátozó magatartásforma kezelésére a 106/A. §-ban rögzített kötelezettségek alkalmazása tehát nem tekinthető megfelelő szabályozási megoldásnak, ennek megfelelően továbbra is indokolt a hozzáférési kötelezettség Eht. 106. § szerinti megállapítása.

- [112] A rendelkező résznek a kötelezettségek alapvető tartalmára vonatkozó rendelkezései az előző határozathoz képest nem változtak, a Kötelezett Szolgáltatók továbbra is kötelesek hálózataik összekapcsolására, a hívások végződéséhez szükséges megfelelő forgalmi szolgáltatás nyújtására. A Kötelezett Szolgáltatókat továbbra is terhelik az összekapcsolási pontok megváltoztatásához kapcsolódó kötelezettségek. Az egyes hozzáférési jellegű kötelezettségek részletszabályai azonban több helyen is módosultak.
- [113] Az összekapcsolásra és a hívásvégződés forgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó kötelezettség keretében továbbra is fenntartottam az arra az esetre vonatkozó rendelkezéseket, ha a Kötelezett Szolgáltató az összekapcsolást, a hívásvégződés szolgáltatás nyújtását a saját eszközeivel, vagy más vállalkozástól bérelt, vagy bármilyen más formában igénybe vett eszközökkel, vagy szolgáltatásokkal valósítja meg. A kötelezettség teljesítésével kapcsolatos felelősség egyértelmű rendezése érdekében a rendelkező rész továbbra is rögzíti, hogy az összekapcsolás megvalósításáért és/vagy a hívásvégződés forgalmi szolgáltatás nyújtásáért fennálló felelősségét nem befolyásolja, hogy a Kötelezett Szolgáltató az összekapcsolást, a hívásvégződés szolgáltatást a saját eszközeivel, vagy más vállalkozástól bérelt, vagy bármilyen más formában igénybe vett eszközökkel, vagy szolgáltatásokkal valósítja meg, illetve nyújtja. Jelen határozatban foglalt kötelezettségek érvényesítése tehát minden esetben a Kötelezett Szolgáltató felelőssége, a Kötelezett Szolgáltató ugyanis a rendelkező részben megállapított kötelezettség alanya és e vonatkozásban az a fél, aki garantálhatja e követelmények érvényesülését akkor is, ha a hálózati együttműködés egyes feltételeire harmadik személy közreműködése, közvetett magatartása hatással lehetne. A kötelezettség megfelelő teljesülése érdekében a Kötelezett Szolgáltató köteles a közreműködő vállalkozással kötött megállapodásában (hálózati szerződésben) a hívásvégződés szolgáltatás nyújtásának felelősségi viszonyai vonatkozásában – az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályokkal összhangban – egyértelműen megállapodni. A megállapodásban a felelősségi viszonyokat a Kötelezett Szolgáltatónak úgy kell rendeznie, hogy az összekapcsolással kapcsolatosan e határozat, valamint az egyéb elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok alapján a Kötelezettet terhelő kötelezettségek megfelelően érvényesüljenek. A határozatban foglalt rendelkezés tehát nem korlátozza a Kötelezett Szolgáltató azon lehetőségét, hogy az összekapcsolást, a hívásvégződés szolgáltatást a saját eszközeivel, vagy más vállalkozástól bérelt, vagy bármilyen más formában igénybe vett eszközökkel, vagy szolgáltatásokkal valósítsa meg, ugyanakkor biztosítja, hogy a felelősségi viszonyok ebben az esetben is egyértelművé váljanak és jelen határozatban foglalt kötelezettségek maradéktalanul teljesüljenek. Ebből a gyakorlatban az is következik, hogy amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az összekapcsolást, a hívásvégződés szolgáltatást a saját eszközeivel, vagy más vállalkozástól bérelt, vagy bármilyen más formában igénybe vett eszközökkel, vagy szolgáltatásokkal valósítja meg és a Kötelezett Szolgáltató a közreműködő vállalkozással kötött megállapodásában (hálózati szerződésben) foglaltak biztosítják az összekapcsolással kapcsolatosan e határozat, valamint az egyéb elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok alapján a Kötelezettet terhelő kötelezettségek megfelelő érvényesülését, akkor a Kötelezett Szolgáltató nem köteles a Jogosult Szolgáltatóval közvetlenül hálózati szerződést kötni. Az egyértelműség érdekében ezt megfelelő módon rögzítettem a rendelkező rész I.D. pontjában.
- [114] A hálózatok kötelező összekapcsolására vonatkozó kötelezés nem változott érdemben az előző határozathoz képest (I.D.1.). A kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltatók továbbra is kötelesek hálózataikat összekapcsolni. Az összekapcsolási kötelezettség továbbra is nemcsak a hálózatok összekapcsolását írja elő, hanem a korábban biztosított szolgáltatásokhoz, eszközökhöz biztosított hozzáférés indokolatlan visszavonását is megtiltja (az indokolt visszavonás eseteit és módját az I.D.4. pontban található rendelkezések tartalmazzák). Az így meghatározott kötelezettség a megfelelő hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettség előírásával együtt alkalmas a hozzáférés megtagadása mint versenyt korlátozó magatartásforma kezelésére.

- [115] A kötelezően nyújtandó forgalmi szolgáltatásra vonatkozó rendelkezés nem módosult az előző határozathoz képest. A szabályozás technológiasemleges, ami azt jelenti, hogy a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatónak – az alkalmazott technológiai megvalósítástól függetlenül – minden, az érintett piachoz tartozó hozzáférésre (illetve az azokon végződött hívásokra) vonatkozik. Az I.D.2. pontban ennek megfelelően rögzítettem, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem alakíthat ki technológiai megvalósítás vagy más szempontok (pl. hívásút) szerint megkülönböztetett hívásvégződtes szolgáltatásokat.
- [116] A hálózatok összekapcsolásához, illetve a forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatás nyújtásának megtagadásán keresztül önmagában megvalósulhat a hozzáférés megtagadása mint versenyt korlátozó magatartásforma, ezért továbbra is indokolt a kiegészítő szolgáltatás nyújtására irányuló kötelezettség előírása. Ennek megfelelően – a korábbi határozathoz hasonlóan – a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók a jelen határozatban foglalt kötelezettség alapján továbbra is kötelesek az összekapcsolás megvalósításához, illetve a forgalmi szolgáltatások igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatások nyújtására. Nemcsak a kiegészítő szolgáltatások nyújtásának megtagadása, de a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos indokolatlan előírások, túlzott követelmények is alkalmasak lehetnek a verseny torzítására. Az Indokolás A. fejezet I.1.6. pontjában megállapítottam, hogy indokolatlannak tekinthető minden olyan feltétel, amely nem szükséges a hívásvégződtes igénybevételéhez, de megnöveli a szolgáltatást igénybe vevő versenytársak költségeit. A kiegészítő szolgáltatások minden esetre vonatkozóan kötelezően előírt igénybevétele, illetve a Jogosult által is elvégezhető tevékenységek Kötelezett Szolgáltató általi elvégzésének kötelező előírása ilyen indokolatlan feltételnek, előírásnak tekinthető. Ezért a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatban szükségesnek tartottam a I.D.3. pontban rögzíteni azt is, hogy a Kötelezett Szolgáltatók csak olyan kiegészítő szolgáltatások igénybevételét írhatják elő a Jogosult Szolgáltatók számára, amelyek az adott összekapcsolás megvalósításához, illetve az adott összekapcsolási ponton a forgalmi szolgáltatás igénybevételéhez nélkülözhetetlenek, illetve rögzítettem, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató képes valamely kiegészítő szolgáltatás nyújtására, a Kötelezett Szolgáltató nem kötelezheti a Jogosult Szolgáltatót annak igénybevételére.
- [117] Továbbá annak érdekében, hogy – az esetlegesen jelentős méretbeli, illetve piaci erőben megmutatózó fölényben lévő – Kötelezett Szolgáltató ne kényszerítse a Jogosult Szolgáltatót indokolatlan kiegészítő szolgáltatások igénybevételére, a határozatot további garanciális elemként kiegészítettem azzal a rendelkezéssel, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak a kiegészítő szolgáltatások szükségességét a Jogosult Szolgáltató erre irányuló kérése esetén részletes műszaki indokolással alátámasztva be kell mutatnia a Jogosult Szolgáltató számára. A műszaki indokolás tartalmi elemeiről a jelen határozat rendelkező rész I.D.3. pontjában rendelkeztem.
- [118] Rögzítettem továbbá, hogy abban az esetben, ha az összekapcsolás megvalósítása nemcsak a Jogosult Szolgáltató, hanem a Kötelezett Szolgáltató érdekében is történik, tehát az összekapcsolás megvalósítását követően az adott összekapcsolási ponton a felek nemcsak a Kötelezett Szolgáltató felé irányuló, hanem ellentétes irányú forgalom lebonyolítását is tervezik, akkor a Kötelezett Szolgáltató nem írhatja elő a Jogosult Szolgáltató számára olyan tevékenységekhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások igénybevételét, amelyek mind a Kötelezett Szolgáltató, mind a Jogosult Szolgáltató oldalán felmerülnek. Ebben az esetben ugyanis a felmerült tevékenység nem tekinthető kizárólag a Jogosult Szolgáltató érdekében felmerült tevékenységnek, illetve nem tekinthető teljes mértékben vállalkozáson kívülre nyújtott szolgáltatásnak. Mivel a rendelkezésben rögzített esetben a tevékenység a Jogosult Szolgáltató oldalán is felmerül, ezért szabályozási szempontból az a megfelelő megoldás, ha a felek sajátoldali tevékenységét a szabályozó belső teljesítésnek tekinti, és nem teszi lehetővé a Kötelezett Szolgáltató számára ezek tekintetében külön kiegészítő szolgáltatás kialakítását. Kétirányú összekapcsolás esetén előfordulhat olyan eset is, amikor valamely kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenység csak a Kötelezett Szolgáltató oldalán merül fel (pl.

helymegosztás kialakítása). A kiegészítő szolgáltatás ebben az esetben sem tekinthető kizárólag a Jogosult Szolgáltató érdekében felmerült tevékenységnek, tekintettel az adott összekapcsolási ponton megvalósuló forgalom kétirányúságára, ezért a szolgáltatásnyújtási feltételeknek ebben az esetben is tükrözniük kell a felek közös érdekelttségét. Ennek megfelelően a rendelkező részben előírtam, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak az igénybevételi feltételeket a méltányosság, a külső-belső egyenlő elbánás szempontjait figyelembe véve, a felek kapcsolódó terheire és közös érdekelttségére tekintettel kell kialakítania. Az ehhez kapcsolódó jogvitás eljárás lehetősége ebben az esetben is biztosítja a jogosulti érdekek megfelelő érvényesülését.

- [119] Továbbá annak érdekében, hogy – az esetlegesen jelentős méretbeli, illetve piaci erőben megmutatkozó fölényben lévő – jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató ne kényszeríthesse a Jogosult Szolgáltatót indokolatlan kiegészítő szolgáltatások igénybevételére, a határozatot további garanciális elemként kiegészítettem azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak a Jogosult Szolgáltató erre irányuló kérése esetén az összekapcsolás esetén felmerülő tevékenység kizárólag a Kötelezett Szolgáltató esetében való szükségességét részletes műszaki indokolással alátámasztva be kell mutatnia a Jogosult Szolgáltató számára.
- [120] Rögzítettem továbbá, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató a műszaki indokolás alapján vitatja az adott kiegészítő szolgáltatás szükségességét, illetve az összekapcsoláshoz kapcsolódóan felmerülő tevékenység kizárólag Kötelezett Szolgáltató esetében történő szükségességét, akkor jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.
- [121] Az összekapcsolási pontok megváltoztatásával kapcsolatos szabályozás érdemben nem módosult a megelőző piacelemzést lezáró határozatban foglaltakhoz képest. Jelen kötelezés keretében, a szolgáltatások biztonságának, illetve a Jogosult Szolgáltatók összekapcsolási beruházásának védelmében, továbbra is fenntartottam azt a kötelezést, hogy a jelen határozat megjelenése előtt meglévő összekapcsolási pontokat a Kötelezett Szolgáltatók előzetes figyelmeztetés nélkül nem szüntethetik meg, és nem módosíthatják azok technológiáját. A rendelkezés célja továbbra is az, hogy kizárja annak a lehetőségét, hogy a már megvalósult, élő összekapcsolási pontok megszüntetésével, áthelyezésével vagy a kapcsolódás jellemzőinek (technológiájának) megváltoztatásával a Kötelezett Szolgáltatók arra kényszerítsék a Jogosult Szolgáltatókat, hogy új összekapcsolási pontokon és/vagy megváltoztatott technológiai feltételek szerint átalakított formában legyenek kénytelenek átadni a hívásvégződtetési forgalmat, indokolatlan költségeket okozva ezzel a Jogosult Szolgáltatóknak.
- [122] Jogos indok lehet egy összekapcsolási pont megszüntetésére, áthelyezésére vagy a csatlakozás módjának megváltoztatására, ha a Kötelezett Szolgáltató hálózatfejlesztése, korszerűsítése az összekapcsolási pontok számának természetes csökkenésével vagy átalakításával jár. (Például a korábbi kapcsolási struktúra lecserélése IP alapú hálózati elemekre, amely a kapcsolóeszközök koncentrációját az eddiginél is nagyobb mértékben teszi lehetővé stb.). A Jogosult Szolgáltatók részére azonban ilyen esetekben megfelelő felkészülési időt kell biztosítani, hogy a megváltozott körülményekhez alkalmazkodni tudjanak. Ezért továbbra is fenntartom azt a kötelezést, mely szerint egy már meglévő összekapcsolási pont megszüntetése vagy áthelyezése csak akkor válik lehetségessé, ha a Kötelezett Szolgáltató ezt a szándékát az érintett Jogosult Szolgáltatóknak és a Hatóságnak a megszüntetés, áthelyezés vagy módosítás előtt legalább 2 évvel bejelenti, és ezzel egyidejűleg honlapján közzéteszi. Az előzetes bejelentési kötelezettséget az indokolja, hogy biztosítani kell, hogy az alternatív szolgáltatók az összekapcsolási pontok megszüntetése előtt megfelelő tájékoztatást kapjanak, és erre felkészülhessenek. Az előzetes bejelentéshez kapcsolódó időtávot a korábbi határozattal megegyezően 2 évben állapítottam meg. A 2 éves szabálytól eltérni abban az esetben van lehetősége a Kötelezett Szolgáltatónak, ha az összekapcsolási pont megszüntetése, áthelyezése vagy módosítása a Jogosult Szolgáltatók érdekeit nem sérti, erről megállapodnak és a megállapodást a Hatóságnak bejelentik. A Kötelezett Szolgáltató megszüntetheti,

áthelyezheti vagy módosíthatja valamely összekapcsolási pontját akkor is, ha a Jogosult Szolgáltatóval nem tud megegyezni, azonban a régi és az új összekapcsolási pont között saját maga a saját költségén biztosítja a Jogosult Szolgáltatóhoz tartozó forgalom átvitelét, vagy az új technológiának megfelelő átalakítását, vagyis a Kötelezett Szolgáltató intézkedése miatt a Jogosult Szolgáltatót nem éri hátrány. A kiszámíthatóság és a változások átláthatósága érdekében mindkét esetben a Kötelezett Szolgáltató internetes honlapján való közzétételi kötelezettséget írtam elő. Az internetes honlapon való közzététel módját az átláthatóság kötelezettség keretében határoztam meg. Élő összekapcsolással nem rendelkező (kijelölt, de nem használt) összekapcsolási pont tekintetében az előzetes bejelentésre és a honlapon történő közzétételre vonatkozó határidőt a korábbi határozatban szereplő 12 hónap helyett 6 hónapban állapítottam meg, a helyhez kötött hívásvégződtetés esetében előírt rendelkezéshez hasonlóan az összekapcsolási piacok egységes kezelésének érdekében. Ez az időtartam elegendő időt biztosít a megszüntetéssel kapcsolatban felmerülő esetleges vitás kérdések kezelésére és a Kötelezett Szolgáltató mozgásterét sem korlátozza indokolatlanul.

A hálózati szerződések megkötése, módosítása és megszűnése során irányadó feltételek

- [123] Az Eht. 106. § (4) bekezdése értelmében az Elnök határozatában állapítja meg a hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat részletes feltételeit (így különösen a tisztességes eljárással, észszerűséggel és az ütemezéssel kapcsolatos feltételeket rögzíthet), e körben a Jogosult Szolgáltatók érdekeinek védelmében külön indokolt megállapítani szerződéskötési eljárások részletes szabályait. Az Eht. 106. § (6) bekezdése alapján továbbá az összekapcsolási és hozzáférési szerződés részletes feltételeit, valamint az erre irányuló ajánlattal és tárgyalással kapcsolatos eljárási szabályokat a Hatóság határozza meg.
- [124] Tekintettel arra, hogy a hálózati szerződésekkel kapcsolatos szabályozás területén jelentős szabályozói és szolgáltatói gyakorlat alakult ki, megállapítottam, hogy a korábbi piachatózatokhoz képest (amelyek részben a 2020. december 24-től hatályon kívül helyezett referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII.24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hszr.¹⁰) megfelelő rendelkezéseire történő utalással szabályozták ezen eljárásokat) a hálózati szerződések megkötésének és megszűnésének egységes, egyszerűsített, és a szolgáltatói gyakorlatra tekintettel történő újraszabályozása indokolt. Ennek megfelelően jelen határozat a hálózati szerződések megkötése, módosítása és megszűnése során alkalmazandó eljárásokat, szabályokat külső, más jogszabályra való hivatkozás nélkül határozza meg.
- [125] A hálózati szerződések megkötésével és módosításával kapcsolatos eljárás, illetve a szerződések megszűnésére vonatkozó rendelkezések olyan, a Jogosult Szolgáltatók érdekeit védő, az együttműködés szabályozottságát biztosító előírások, amelyek meghatározása indokolt, ugyanis e feltételek hiányában a felek között vitás, rendezetlen helyzet állhat elő, ahol is a jogosulti jogok, érdekek érvényesülése kétséges, kikényszeríthetetlen, ugyanakkor a fenti követelmények megállapítása nem jelent aránytalan terhet a Kötelezett Szolgáltatók számára. Ennek megfelelően a szerződéskötés és -megszűnés körülményeinek rendezettsége, a szabályozás egységessége és átláthatósága érdekében a jelen határozatban minden Kötelezett Szolgáltató esetében előírtam a jelen határozatban foglalt szabályok alkalmazását.
- [126] A Kötelezett Szolgáltatók számára a jelen határozat rendelkező részében előírt hálózati szolgáltatások esetében szolgáltatásnyújtási kötelezettséget írtam elő, ennek megfelelően a Kötelezett Szolgáltatók a Jogosult Szolgáltatók erre irányuló kezdeményezése (ajánlattétele) esetén kötelesek hálózati

---

¹⁰ Hatályon kívül helyezte a 650/2020. (XII.23.) Kormányrendelet 1. § a) pontja.

szerződést kötni az igényelt hálózati szolgáltatás(ok) igénybevételére vonatkozóan. Az egyértelműség érdekében az ezzel kapcsolatos rendelkezést rögzítettem a határozatban.

- [127] A hálózati szerződések megkötésére vonatkozó előírásokat a szolgáltatók számára irányadó szabályok, az általuk követendő szerződéskötési eljárás egyértelműsége, átláthatósága érdekében, a rendelkező részben foglaltak szerint állapítottam meg. E szabályok meghatározása során támaszkodtam a hálózati szerződésekkel kapcsolatosan szerzett tapasztalatokra, illetve a más piacokon alkalmazott hasonló szabályozói előírásokra, rendelkezésekre.
- [128] A hálózati szerződés megkötésével összefüggésben jelen határozatban rögzítettem a minimális ajánlati tartalmat, tehát azon információk körét, amelyek ajánlatban való átadása esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató szerződéskötésre vonatkozó ajánlatára érdemben nyilatkozni. Eltérően tehát a korábbi határozattól – amely a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésének (ajánlatának) minimális tartalmát a Hszr. 5. § (1) bekezdésére hivatkozva rögzítette – jelen határozatban tételesen meghatároztam azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a Jogosult Szolgáltató ajánlatának mindenképpen tartalmaznia kell. A felsorolásban található elemek az összekapcsolás megvalósíthatóságával kapcsolatos olyan alapvető információk, amelyek nélkül a Kötelezett Szolgáltató érdemben nem tud dönteni az igény teljesíthetőségéről, az összekapcsolás megvalósíthatóságáról. A Hszr. 5. §-ban foglalt, általános tartalmi elemeken felül a felsorolás kiegészült a Jogosult Szolgáltató azonosítására szolgáló elemekkel (Jogosult Szolgáltatót azonosító egyedi adatok – név, székhely, cégjegyzékszám stb.). Annak érdekében, hogy a hálózati szerződések megkötése ilyen, adminisztratív jellegű korlátozásokkal ne legyen akadályozható, jelen határozatban is előírtam a Kötelezett Szolgáltatók számára a nem elektronikus úton történő ajánlattétel kötelező befogadását.
- [129] Az eljárás áttekinthetősége és a szerződéskötési folyamat elhúzódásának megakadályozása érdekében a korábbi határozathoz hasonlóan jelen határozatban is részletesen rendelkeztem a szerződéskötési eljárás menetéről és a kapcsolódó határidőkről. Elkülönítettem azt az esetet, amikor a Jogosult ajánlata nem vagy nem megfelelően tartalmazza a jelen határozat rendelkező rész I.D.5. *A hálózati szerződés megkötése és módosítása* című *Jogosult Ajánlata* alcím szerinti információkat, adatokat attól az esettől, amikor a szerződéskötés akadálya a műszaki teljesíthetőség hiánya. Abban az esetben, ha a hálózati szerződés megkötése a Kötelezett Szolgáltató megítélése szerint azért nem lehetséges, mert a Jogosult ajánlata nem vagy nem megfelelően tartalmazza jelen határozat rendelkező rész szerinti információkat, adatokat, a szerződéskötési folyamat elhúzódásának megakadályozása érdekében a hiánypótlás Kötelezett Szolgáltató általi megküldésére vonatkozóan továbbra is indokolt a rövid, 5 napos határidő előírása, ami – figyelembe véve, hogy a vizsgálat az ajánlat alapvető elemei meglétének vizsgálatát teszi csak szükségessé – elegendő időtartam ahhoz, hogy a Kötelezett Szolgáltató ellenőrizze a Jogosult Szolgáltató ajánlatának jelen határozatnak való megfelelőségét. Szintén fenntartottam azt a – Jogosult Szolgáltatókat védő – szabályt, mely szerint a Kötelezett Szolgáltató a hiánypótlást követően már csak a hiánypótlás nem megfelelő teljesítése okán kérhet a Jogosult Szolgáltatótól újabb hiánypótlást.
- [130] Az ajánlat műszaki megalapozottságának elbírálására jelen határozatban is 20 napos határidőt írtam elő a Kötelezett Szolgáltatók számára. Ez az időtartam elegendő ahhoz, hogy a Kötelezett Szolgáltató az ajánlat műszaki megalapozottságáról érdemben döntsön. Amennyiben szerződéskötés akadálya a Kötelezett Szolgáltató megítélése szerint a műszaki teljesíthetőség hiánya, és a műszaki teljesíthetőség érdekében pótlólagos adatközlésre van szükség, azt a Kötelezett Szolgáltatónak továbbra is a 20 napos időtartamon belül kell megküldenie a Jogosult Szolgáltató számára.
- [131] Az egységes szerződéskötési, illetve a műszaki megvalósíthatóság kérdésében fennálló határidőkre tekintettel ugyanakkor jelen határozatban is kifejezetten rögzítésre került, hogy az alaki hiánypótlás és a pótlólagos adatközlés tartama e határidőkbe nem számít be.

- [132] A szerződés megkötésével kapcsolatos rendelkezések kiegészültek a műszaki okok miatt elutasításra, illetve a műszaki elutasítás esetén lefolytatandó jogvitás eljárásra vonatkozó rendelkezésekkel. A korábban a Hszr. 29. §-ában előírt szabályok kellően részletezettek voltak és egy egyértelmű eljárásrendet biztosítottak a műszaki elutasítás esetén lefolytatandó eljárás tekintetében. A szabályok alkalmazásával kapcsolatos szabályozási tapasztalatok alapján sem merült fel olyan körülmény, ami a korábbi szabályozás módosítását indokolná. A korábban a Hszr. 29. §-ának alkalmazni rendelt előírásainak tartalmára tekintettel megállapított rendelkezések közvetlenül és közvetve hatékonyan támogatják a hozzáférési kötelezettség megfelelő érvényesülését, hiszen már a jogvitás eljárás lehetősége is visszatarthatja a Kötelezett Szolgáltatót a szolgáltatás nyújtásától való indokolatlan elzárkózástól. A költségek viselésével kapcsolatos szabályok ugyanakkor csökkentik a felek arra való ösztönözöttségét, hogy a szerződéskötés műszaki megvalósíthatóságát indokolatlanul vitassák. A Hszr. hatályon kívül helyezett szabályaival egyezően a jelen határozat is a Kötelezett Szolgáltató számára teszi lehetővé a jogvitás eljárás megindítását, ami – a műszaki vizsgálatokkal kapcsolatos előírásokkal együtt – kevésbé teszi lehetővé a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy a hozzáférés megvalósítását késleltesse.
- [133] A szerződéskötésre vonatkozó határidő nem változott a korábbi határozathoz képest, arra vonatkozóan továbbra is 40 napot irányoz elő a határozat.
- [134] A hiánypótlás vagy a pótlólagos adatközlés nem teljesítése esetén a Kötelezett Szolgáltató elutasíthatja az ajánlatot. Ezzel összefüggésben jelen határozat is egyértelműen rögzíti azt az időpontot, amikor a Kötelezett Szolgáltató az elutasítás tekintetében intézkedhet. A rendelkezés előírása továbbra is szükséges, ennek hiányában ugyanis nem megállapítható, hogy valójában mikor következik be az elutasítást megalapozó mulasztás, és a felek között vitás helyzet állhat elő akkor, ha a felhívásban megjelölt határidőt a jogosulti megküldés határidejeként, és nem a kötelezetti kézhezvétel határidejeként határozzák meg. A határozat továbbra is tartalmazza azt a Jogosult Szolgáltatók védelmét szolgáló szabályt, amely szerint amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötésre nyitva álló határidőn belül az ajánlatra érdemben nem nyilatkozik, azt elfogadottnak kell tekinteni, kivéve az Eht. 90. § (4) bekezdésében foglalt eseteket. A rendelkezés hiányában a szerződéskötési eljárások gyakorlatilag bármeddig elhúzódhatnak a Kötelezett Szolgáltató „hallgatásával”. Szintén a Jogosult Szolgáltatók védelmét szolgálja az a rendelkezés, hogy amennyiben az igény elutasításra kerül, az természetesen nem akadályozza annak, hogy a Jogosult Szolgáltató az adott igénybejelentést ismételtelen megtegye. Ellenkező esetben a Jogosult Szolgáltató egyszerű mulasztása megakadályozhatná a szerződés megkötését.
- [135] A jelen határozatban módosítottam, illetve kiegészítettem a szerződés módosításával kapcsolatos rendelkezéseket, amelyeket korábban a Hszr. alkalmazására történő utalással határoztam meg. A rendelkező részben ennek megfelelően rögzítettem a módosításra vonatkozó ajánlat minimális tartalmát, valamint a felek között a szerződés módosításával kapcsolatos eljárás alapvető szabályait, figyelemmel arra, hogy a korábbi szabályozás alapján a szerződéskötésre vonatkozó szabályok alkalmazása alapján a szerződésmódosítás esetei nem voltak maradéktalanul rendezhetők. A szerződés módosításával kapcsolatos ajánlat kötelező tartalmi elemei eltérnek a szerződéskötésre vonatkozó ajánlat elemeitől, a szerződés módosítása során a szerződés módosítását kezdeményező félnek – az ezzel kapcsolatos szabályozási terhek csökkentése érdekében – csak a szerződésmódosítással érintett részeivel kapcsolatos információkat kell átadnia a másik fél számára. A hálózati szerződés módosításának két esetét egyértelműen elkülönítettem a jelen határozat rendelkező részében. Az egyik eset, amikor a szerződésmódosítás valamelyik fél önálló kezdeményezésére történik, úgy, hogy a hálózati szerződés módosítása egyébként nem kötelező. A másik esetben pedig a felek kötelesek a hálózati szerződést módosítani, annak érdekében, hogy az valamely elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak minősülő jogszabállyal vagy az Elnök által hozott egyéb döntéssel összhangba kerüljön (ez utóbbi eset részletes indokolását a [137][138]

szakasz tartalmazza). Amikor a szerződésmódosítás valamelyik fél önálló kezdeményezésére történik, akkor a szerződés módosítását elsősorban a Jogosult Szolgáltató kezdeményezheti a Kötelezett Szolgáltató által a honlapon nyilvánosságra hozott szolgáltatásnyújtási feltételeket nem érintő módon, ugyanakkor a honlapján közzétett szolgáltatásnyújtási feltételekben meghatározott esetekben, a szolgáltatásnyújtási feltételeket és jelen határozatban foglalt kötelezettségeit nem érintő módon ezt a Kötelezett Szolgáltató számára is lehetővé tettem. Annak, hogy a Kötelezett Szolgáltató kizárólag a honlapján közzétett szolgáltatásnyújtási feltételekben meghatározott esetekben, a szolgáltatásnyújtási feltételeket és jelen határozatban foglalt kötelezettségeit nem érintő módon kezdeményezheti a hálózati szerződés módosítását, az indokai az alábbiak:

- A Jogosult Szolgáltatók védelme érdekében szükséges annak biztosítása, hogy a Kötelezett Szolgáltató ne tudjon visszaélni a jelentős piaci erejével, a Jogosult Szolgáltatóknak a hálózati szerződések alapján megtett beruházásai ne sérüljenek, ugyanakkor elengedhetetlen az, hogy a Kötelezett Szolgáltatók egyes esetekben kezdeményezhessék a szerződésmódosítást. A fentiekben részletezett lehetséges visszaélések elkerülése érdekében a Kötelezett Szolgáltató részéről szóba jöhető szerződésmódosítási okoknak a honlapon közzétett szolgáltatásnyújtási feltételekben történő rögzítését írtam elő.
- A Kötelezett Szolgáltató által kezdeményezett szerződésmódosítási esetek honlapon közzétett szolgáltatásnyújtási feltételekben történő feltüntetése lehetővé teszi az egyes szerződésmódosítási esetek Hatóság általi ellenőrzését és szükség esetén beavatkozását, amelyen keresztül biztosítható, hogy a szerződésmódosítás ne járjon a Jogosult Szolgáltató jogainak korlátozásával és a hálózati szolgáltatási jogviszonyok ágazati szabályozás szempontjaival ellentétes befolyásolásával. A rendelkezés kiszámíthatóságot teremt a Jogosult Szolgáltatók számára és megakadályozza a szerződések indokolatlan módosításának lehetőségét.

[136] A fentebb rögzített esetben, amikor szerződésmódosítás valamelyik fél önálló kezdeményezésére történik, a szerződés módosítására vonatkozóan meghatározott 30 napos határidő megfelel a korábbi – Hszr.-ben, illetve referenciaajánlatokban meghatározott – időtartamnak. A felek közötti esetleges vita esetére garanciális elemként a szerződésmódosítás esetében is rögzítettem a jogvitás eljárás lehetőségét. Ezen felül a szerződéskötéshez hasonlóan (az ott található rendelkezésekkel egyezően) a szerződésmódosítás esetén is rögzítettem a felek „hallgatása” esetén követendő eljárást. E tekintetben három alesetet azonosítottam. A Hálózati szerződés módosítása alcímen belül a b) pontban foglalt eset arra vonatkozik, amikor a megkeresett fél a megkeresésre egyáltalán nem reagál. Ebben az esetben – a méltányosság és arányosság alapelveit is figyelembe véve – azt írtam elő, hogy az ajánlatot bármelyik fél legalább kétszer köteles kiküldeni a másik félnek és megfelelő időt kell hagyni a másik fél általi nyilatkozattételre. Az egymással hálózati szerződéses jogviszonyban lévő és ezáltal a hozzáférési szolgáltatások feltételezhető igénybevétele miatt kapcsolatban lévő Kötelezett és Jogosult Szolgáltatótól is elvárható magatartás, hogy legkésőbb a másodszori megkeresésre biztosított határidőn belül a szerződésmódosítási ajánlatra érdemben nyilatkozzék. Ennek megfelelően állapítottam meg azt a jogkövetkezményt a b) pontban foglalt esetben, hogy amennyiben a megkeresett fél a szerződés módosítására vonatkozó ajánlatára az ajánlat második alkalommal történő megküldését követően sem nyilatkozik érdemben, azt elfogadottnak kell tekinteni, és a szerződés módosítása létrejön a válaszadási határidő utolsó napjával. A válaszadásra adott kétszer 10 napos határidő megfelelő időt biztosít bármely félnek az érdemi nyilatkozat megtételére, hogy az általa esetlegesen nem kívánt jogkövetkezményt elkerülje. A Hálózati szerződés módosítása alcímen belül a c) és d) pontok azt az esetet foglalják magukban, amikor már egy megindult hálózati szerződés módosítására irányuló folyamatban valamelyik fél nem reagál a másik fél által küldött eredeti módosítási ajánlatra vonatkozó ellenajánlatára. Ezen esetre nézve különbséget tettem a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató helyzetének megítélése között: míg a Jogosult Szolgáltató által

küldött ellenajánlatot a válaszadásra megadott határidőn belüli kötelezetti nyilatkozat (válasz) hiányában elfogadottnak kell tekinteni, addig a Kötelezett Szolgáltató általi ellenajánlat csak a kétszeri megküldést követő válaszadási határidő eredménytelen elteltével hatályosul. A Kötelezett Szolgáltatót e tekintetben terhelő szigorúbb szabályok meghatározását a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme valamint a szerződésmódosításon keresztül megvalósuló kizorító jellegű magatartásformák előfordulásának megakadályozása indokolja. A b)-d) pontokban foglalt válaszadási határidőt egységesen a kézhezvételtől számított 10 napban állapítottam meg, amely elegendő időt biztosít arra, hogy a megkeresett fél az ajánlatot érdemben meg tudja vizsgálni és arra a megfelelő álláspontját ki tudja alakítani.

- [137] A hálózati szerződések módosításának másik esetét képezi, ha a hálózati szerződés módosítása nem a felek ezirányú akarat-elhatározásán, hanem valamilyen kötelezettségen alapszik. Ezen eset részeként a következő eseteket azonosítottam:
- az Elnök hálózati szerződés feltételeit meghatározó döntése módosul,
  - a hálózati szerződésre vonatkozó, az Eht. 188. § 19. pontja szerinti elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak minősülő jogszabály a hálózati szerződés feltételeit érintő módon módosul.

A hálózati szerződésre vonatkozó jogszabály módosulásával kapcsolatos rendelkezést az indokolja, hogy a hálózati szerződésekre vonatkozó előírások változhatnak például az Eht. hálózati szerződésekre vonatkozó 88. §-ának módosulása esetén. Figyelemmel azonban arra, hogy a hálózati szerződésekben az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok által nem szabályozott, ugyanakkor e szabályokkal maradéktalanul összhangban lévő szerződéses feltételek is szerepelhetnek, az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak nem minősülő jogszabályok, így például a polgári jog különböző diszpozitív normáinak a hálózati szerződés feltételeit érintő módosulása nem keletkeztet e határozat alkalmazásában hálózati szerződés módosítási kötelezettséget. Erre tekintettel kizárólag az Eht. 188. § 19. pontja szerinti elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak minősülő jogszabály hálózati szerződés feltételeit érintő módosulása esetére írtam elő a jelen határozat szerinti hálózati szerződés-módosítási kötelezettséget. A szerződésmódosítás egyes aletei tekintetében egységesen –az Eht. 188. § 19. pontja szerinti elektronikus hírközlésre vonatkozó szabálynak minősülő jogszabály módosítással összefüggő módosítás esetére meghatározott – 60 napos határidőt biztosítottam. Ezáltal lehetővé válik, hogy az ilyen kötelező módosítási esetek tekintetében, ahol a szerződés módosítása alapvető fontosságú, a feleknek a szerződés módosításának előkészítésére megfelelő ideje legyen.

Fontos hangsúlyozni, hogy a jelen határozat rendelkező rész I.D.6.2. pontja szerinti *A hálózati szerződés megkötése és módosítása* című A) *Hálózati szerződés módosítása* a Jogosult vagy a Kötelezett Szolgáltató kezdeményezésére alcímen belüli szabályokat – így különösen a hálózati szerződés módosítását kezdeményező fél ajánlatának tartalmi elemeire vonatkozó rendelkezéseket és a hálózati szerződés módosításának létrejöttével kapcsolatos szabályokat – a B) *A hálózati szerződés kötelező módosításának esetei* alcím szerinti esetekben is értelemszerűen alkalmazni szükséges a feleknek azzal, hogy a jogvita ebben az esetben bármely fél által kezdeményezhető, de csak a módosításra nyitva álló hosszabb, 60 napos határidő eredménytelen elteltét követően.

- [138] A korábbi határozattól eltérően, jelen határozat rendelkező részében rögzítettem a teljesítésre vonatkozó maximális határidőt. A szerződés teljesítéséhez kapcsolódó határidőre vonatkozóan a szolgáltatás nyújtás indokolatlan késleltetésének megelőzése érdekében, általános szabályként legkésőbb a szerződéskötéstől számított 30 napos határidőt írtam elő. Ez az időtartam megítélésem szerint elegendő a szolgáltatás létesítésére, amennyiben ahhoz jelentős átalakításra nincs szükség. A Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató a felek kölcsönös megegyezése esetén ettől az időtartamtól eltérhet. A rendelkezés nem korlátozza indokolatlanul a feleket és megfelelő

rugalmasságot biztosít az összekapcsolás megvalósítása során, és lehetővé teszi pl. az összekapcsolás fokozatos megkezdését, ugyanakkor a 30 napos általános időtartam meghatározásával megakadályozza a Kötelezett Szolgáltatót a teljesítés késleltetésében. Az összekapcsolás megvalósításához szükség lehet – akár hosszabb időtartamot is igénybe vevő – műszaki vizsgálatok elvégzésére. Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató ebben az esetben se essen késelemben a teljesítés során, a jelen határozat rendelkező részében rögzítettem, hogy a vizsgálatok elvégzésének időtartama nem számít bele a teljesítésre vonatkozóan meghatározott határidőbe. Az előzetesen megállapított időtartamok megakadályozzák, hogy a Kötelezett Szolgáltató a vizsgálatok lebonyolítását indokolatlanul lassítva a teljesítést késleltesse. A Kötelezett Szolgáltató a helymegosztás, illetve jelentős átalakítás esetén is eltérhet a 30 napos általános határidőtől. Erre az esetre vonatkozóan a helymegosztás, illetve a szükséges átalakítások megvalósítására vonatkozóan legfeljebb 30 napos határidőt határoztam meg, ami összhangban van a Hatóság által más eljárásokban (pl. nagykereskedelmi hozzáférési piacokon, helyhez kötött hívásvégződtetés piaci) előírt határidővel és elegendő időt biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára a szükséges átalakítások elvégzésére. Az építési engedély benyújtására vonatkozóan meghatározott 15 napos időtartamot a korábbi határozatban foglaltaknak megfelelően határoztam meg.

- [139] A szerződés teljesítésével összefüggésben további rendelkezéseket helyeztem el a határozatban:
- A jelen határozatban előírt kötelezettségekkel összefüggésben értelmezhető esetek figyelembe vételével a határozatban rögzítettem a felek közötti együttműködés főbb területeit. A felsorolt területek alapvető fontosságúak a Jogosult Szolgáltató előfizetők felé nyújtott szolgáltatásainak megvalósítása során, ezért mindenképpen indokolt ezek határozatban elkülönülten történő előírása.
  - A határozatban rögzítettem, hogy a szolgáltatás korlátozására csak az elektronikus hírközlő eszközök, illetve a szolgáltatásnyújtás biztonsága érdekében kerülhet sor. A rendelkezés tehát leszűkíti azokat az eseteket, amikor a szolgáltatás korlátozására kerülhet sor, ami megakadályozza, hogy a Kötelezett Szolgáltató erőfölényével visszaélve a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató közötti információs aszimmetriát kihasználva indokolatlanul korlátozza a Jogosult Szolgáltató kiskereskedelmi piaci szolgáltatásnyújtását.

Ez a szabályozás összhangban van a korábban hatályos Hszr-rel, mivel nem merült fel indok ettől eltérő szabály megalkotására.

- [140] Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatások alapján nyújtott előfizetői szolgáltatásai esetében a továbbiakban is be tudják tartani az Eszr.¹¹ által előírt kötelezettségeket, szükséges biztosítani azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató által megállapított, a nagykereskedelmi viszonyban irányadó hibaelhárítási határidő az előfizetői viszonyban meghatározott hibaelhárítási időt ne haladja meg. Ennek megfelelően a jelen határozatban – a hálózati szerződés teljesítéséhez kapcsolódóan – a korábbi határozathoz hasonlóan rögzítettem azt az elvárást, hogy a hibaelhárításra vonatkozóan a Kötelezett Szolgáltató által meghatározott határidőnek lehetővé kell

---

¹¹ A korábbi határozatban hivatkozott az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X. 6.) NMHH rendeletet a 2/2015. (III. 30.) NMHH rendelet hatályon kívül helyezte, ugyanakkor a hatályon kívül helyezett rendelet 9. §-ban foglalt, a korábbi határozat által hivatkozott rendelkezéseket a 2/2015. NMHH rendelet átvette (22. §). Ezt követően a 2/2015. (III. 30.) NMHH rendelet a 22/2020. (XII. 21.) NMHH rendelet írta felül, ez azonban nem jelenti a kötelezettség tartalmának érdemi változását.

tennie a Jogosult Szolgáltató számára az Eszr. 22. §-ában meghatározott, az előfizetői szolgáltatáshoz kapcsolódó minőségi követelmények teljesítését.

- [141] A hálózati szerződések megszűnésére vonatkozó előírásokat a BI/30556-56/2014. számú piaci határozattal nagymértékben egyezően, a szolgáltatók számára irányadó szabályok, az általuk követendő szerződéskötési eljárás egyértelműsége, átláthatósága érdekében, a rendelkező részben foglaltak szerint állapítottam meg. A korábban előírt rendelkezések a következőképpen módosultak:
- A korábbi rendelkezések alapján nem volt teljesen egyértelmű, hogy felszámolás vagy végelszámolás esetén mely időpontban nyílik meg a felmondási jog, továbbá, a felmondást a felszámolási eljárás megindításához fűző rendelkezés arra is lehetőséget adott, hogy a felszámolási kérelem benyújtása folytán megindított bírósági eljárás alapján az egyik fél a szerződést felmondja azt megelőzően, hogy a felszámolási kérelem megalapozottságáról a bíróság jogerősen meghozta volna döntését. A cégeljárás szabályainak a Hszr. hatályba lépése óta bekövetkezett változása indokolja továbbá a kényszertörlés esetének e körben való megfelelő szabályozását, e körülményekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint állapítottam meg a felszámolás, végelszámolás és kényszertörlés esetén lehetséges felmondás szabályait.
  - A rendkívüli felmondás új eseteként került szabályozásra az az eset, amikor a Jogosult Szolgáltató már nem minősül elektronikus hírközlési szolgáltatónak, ez esetben megfelelően biztosítani kell, hogy a Határozatban megfogalmazott kötelezettségek alanyaként fellépő, elektronikus hírközlési szolgáltató Kötelezett Szolgáltató számára megfelelő szabályozott módon felszámolható legyen a hálózati szerződéses jogviszony. Minderre tekintettel önálló, a Kötelezett Szolgáltató számára rendkívüli felmondási okot jelentő esetként, a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam meg ezt az esetet.

- [142] A Jogosult Szolgáltatók védelme érdekében a rendelkező részben rögzítettem, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak a honlapon nyilvánosságra hozott szolgáltatásnyújtási feltételekben nevesítenie kell azon egyéb súlyos szerződésszegési eseteket, amelyek a hálózati szerződés azonnali hatállyal való felmondást megalapozhatják.

I.3.5. Számviteli szétválasztás

- [143] Az III.2. pontban elvégzett vizsgálatok során megállapítottam, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség előírása a feltárt lehetséges versenyt korlátozó magatartásformák kezelése érdekében nem tekinthető indokolt és arányos szabályozói beavatkozásnak. Ennek megfelelően a jelen határozatban megszüntettem a BI/30556-56/2014. számú határozatban kirótt számviteli szétválasztási kötelezettség alkalmazását.

I.4. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

- [144] Az Eht. 26. §-a kifejezetten és az Ákr.-től eltérően szabályozza a jogutódlást, azonban jelen határozat és eljárás sajátosságai okán indokoltnak láttam jelen határozat rendelkező részében részletesen és pontosan rögzíteni a jelen határozatban előírt kötelezettség kapcsán a jogutódlás esetén a Szolgáltató(k), illetve jogutódja(ik) által alkalmazandó szabályokat.
- [145] A rendelkező rész II. pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi ok miatt volt szükség: az Eht. 26. § (2) és (3) bekezdései szerint a véglegessé vált határozattal kötelezett ügyfél helyébe – amennyiben a kötelezettség célja és jogalapja a jogutóddal szemben is fennmarad – a Szolgáltató jogutódja lép, de az Eht. 62-65. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó hatósági eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.

[146] A határozat rendelkező része – figyelemmel az eljárás és határozat általánostól eltérő, speciális jogi jellegére – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel az Eht. 26. § (2) és (3) bekezdéseiben foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban előírt, a Kötelezett Szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a jelen határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így a Ptk. szerinti jogutódlási formák (átalakulás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – hatáskörrel nem rendelkezem, ezért csak az Eht. 26. § (2) és (3) bekezdései által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a Határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendeztem a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ban szabályozott, az Elnök által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a Szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már az Elnök határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódo(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy az Eht. értelmében a Szolgáltató jogutódját csak akkor nem terhelik a jogelőddel szemben véglegessé vált határozatban megállapított kötelezettségek, ha a kötelezettség célja és jogalapja a jogutóddal szemben már nem áll fenn.

[147] A jogutódlásra vonatkozó rendelkezések egyebekben az Eht. 26. §-án és a vonatkozó általános közigazgatási jogszabályokon alapulnak.

Budapest, 2021. március „ ”

Elektronikusan aláírt dokumentum.

Kiadmányozta: Dr. Karas Monika, elnök Budapesten, az elektronikus aláírás szerinti időpontban